

Paba diena

Šiandien – mėnulio pilnatis. Saulė teka 6 val. 25 min., leidžiasi 20 val. 12 min. Dienos ilgumas 13 val. 47 min.

Vardadieniai: šiandien – Ingrida, Jauvaida, Jauvaidas, Jauvainas, Jauvyda, Jauvydas, Protenė, Protenis, rytoj – Almona, Almonas, Almuonė, Augvilė, Augvinas, Augvyda, Augvydas, Bronė, Bronislava, Bronislavas, Bronislova, Bronius, Mirga, Sirtautas, Sirvilas, Sirvyda, Sirvydas, penktadienį – Germantas, Germantė Germina, Girstautas, Girstenė, Girstenis, Girstė, Girstys, Girstutis, Mozė, Razė, Rozalija.

Baltarusiškai elektrai Lietuvoje – jokių šansų

2 p.

Kai sutrinka širdies ritmas...

4 p.

Lietvių etninių žemų jaunimas, susirinkęs Prienų rajone, „staklėmis“ audė lietuviybę“

5 - 8 p.

Intelektualaus motociklų ralio dalyviai lankesi ir mūsų krašte

5 p.

„Paskaičiuokime ir savo asmeninį derlių...“

6 p.

Bitės – ir sveikata, ir bičiulytė

Justinas ADOMAITIS

„Tik bitės palaiko sveikatą, – sako devintą dešimtį pradėjės bitininkas Algis Juozas Matukynas iš Gerulų kaimo, – svaiginėja galva, matyt, atsiliepia darbas kolūkyje, kai pasėliams amoniakinis vanduo, chemikalai nuo piktžolių ir augalų kenkėjų liejosi upėmis. Bendramžiai, gerokai jaunesni vyrai išmirė tesulaukę keturiadesimties.“

„Bitės stiprina žmogaus sveikatą“, – sako bitininkas A. J. Matukynas.

Šiūmetis derlius – kuklus

Gretimame Kižių kaime gimejęs A. J. Matukynas prisimena iš tévo gautas bitininkavimo ir kantrybés bei darbštumo pamokas. Téviškés sode gyveno keloliuka bičių šeimų, greičiausiai, kaukazietės ar mîsrinės, nes buvo labai piktos. Jei tévas kopinėdavo medų, vaikai ir kiti šeimynyks-

čiai turėdavo lindėti kambaryje. Dabar bičiulis laiko trylika Bakfasto rasės bičių šeimų, nors anksčiau bitynas buvo keliskart didesnis. Šalia jo sodybos – Perškės upė, netoliene – buvusio Balbieriškio dvaro parkas. Siemet jo liepos žydėjo ypač gausiai.

(Nukelta į 6 p.)

Daumantas Krunglevičius: šuolis su parašiutu suteikia laisvės pojūtį

Iš Prienų krašto kilęs Daumantas Krunglevičius jau ne vienerius metus sukasi šuolių su parašiutu sporte. Vaikinas ši sportą pavertė ne tik hobiu, bet ir mylimu darbu. Dabar jis dirba instruktoriai Pociūnų aerodrome ir dažnai apsilanko Klaipėdos parašiutininkų klube.

Daumantas sako, kad jau nuo ankstyvos vaikystės domisi parašiutu sportu. Nuo pat mažumės tėtis, kuris taip pat šokinėdavo su parašiutu, veždavosi į aerodromą. Ten ir gime didžiulė meilė aviacijai ir dangui, kuri tėsiasi iki dabar.

Pirmajį šuolių su parašiutu vaikinas atsimena ypač gerai. Tada jam buvo vos 13 metų. Jis šoko iš 1200 metrų aukščio. Paklaustas apie užklupusias emocijas, vaikinas nedvejoja: „Tuo metu buvo labai baisu. Bet noras permušė viską. Iššokęs negalėjau atsigrožėti vaizdais, pamenu kaip šiandien tą gaivą orą, kuri įtraukiau

į savo plaučius... O nusileidęs ant žemės, drebėjau, džiaugiausi. Norėjau vėl eiti į lėktuvą...“

„Aš dar nešokęs žinojau, kad noriu būti instruktoriai, o po pirmojo šuolio tas jausmas ir svajonė tik susitiprėjo,“ – sako Daumantas. Po pirmojo šuolio vaikinas nesustojo ir toliau kaupė parašiutininkų patirtį, didino šuolių skaičių. Dabar Daumantas Krunglevičius jų skaičiuoja per 2700. Vaikinas turi visas reikiamas licencijas ruošti naujus parašiutininkus, jis nuolat tobulėja šioje srityje: domisi naujenomis, stengiasi išmokti ir atrasti ką nors naują.

„Tai yra darbas, kurį be galio

myliu. Esu labai laimingas, kad atradau tai, kas mane stumia į priekį. Džiauguosi, kad galu suteiki ir kitiem žmonėms naujų patyrimų, – sako Daumantas.

Paklaustas, ką veikia žiemą, kai šuoliai su parašiutu Lietuvoje yra neišmanomi, vaikinas atsakė, jog praeitą žiemą jis gyveno ir dirbo Meksikoje parašiutininkų instruktoriaumi. Ten jis praleido 6 mėnesius. Vaikinas neslepija, jog išvyka į Meksiką suteikė daug naujosios patirties ir pažinčių. „Toliau prasideda paieškos kitų pasaulio kampelių,“ – atviravo Daumantas Krunglevičius.

Ugnė Besusparytė

2020 –
Tautodailės metai

Svečiuose pas Jiezno krašto kūrėjus

Rugpjūčio 16 d. Jiezne vyko tradiciniai Šv. Roko atlaidai. Jų diena sutapo ir su miesto aikštės rekonstrukcijos darbų pabaigtvėmis. Ta proga vietos kūrėjai surengė savo darbų parodą. Savo darbus ir jų gamybos „virtuvę“ rodė vytelių pynėjai, dailininkas, keramikė ir paveikslėliai iš gėlių gamintoja. Senaisiais amatais mielei domėjosi visi: ir jaunesni, ir vyresni.

Išvytelį šiemet pynė du pynėjai. Tai – Gedeminas Burčikas ir Violeta Vitkauskaitė, mielai sutikusi papasakoti apie šio amato kilmę, pynimo subtilumus ir asmenines patirtis.

Violeta Vitkauskaitė prisipažino, kad vytelių pynimu susidomėjo dar prieš 25 metus. Baigusi reklamos ir apipavidalinimo studijas, praktiką atliki atėjo į „Žilvitį“, buvusių meno gaminijų įmonę. „Tais laikais ten buvo tiek visko daug, bet pynimo cechas buvo ypač didelis,“ – sakė ji. Turbūt čia ir kilo didžiulis noras tapti pynėja. Moteris prisipažista, niekada anksčiau nebuvu svajojusi apie dailę ar pynimą, bet užteko pamatyti šio unikalaus amato

užkulisius ir suprato, kad tai yra skirta ir jai.

Beje, Violeta – ne pirmoji šeimoje pasinėrusi į menus. Jos teta buvo dailininkė ir pynėja. Tačiau dukterėčios ji niekada nebandė užkrėsti noru pinto: „Aš visuomet žiūrėdavau, man patiko, bet teta nenorėjo, kad būčiau pynėja. Nežinau kodėl, gal dėl rankų, gal dėl ko nors kito“, – prisiminė pašnekovė, dar pridurdama, kad tetos nepritarimas neužkirto kelio tapti šio senojo amato žinove: „Užsimanau išmokti ir išmokau“. Violeta pradėjo mokyti pynimo pas Gedeminą Burčiką, su kuriuo iki šiol kartu pina. 1991 m.

(Nukelta į 3 p.)

„Gyvenimas“ –
laikraštis Jums
ir apie Jus!

**ŠILTNAMIAI
POLIKARBONATINIAI**

ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS

DIDELIS PASIRINKIMAS

3x4 (12 m²) – 236 Eur
3x6 (18 m²) – 339 Eur
3x8 (24 m²) – 439 Eur

Tel. 8 657 99478

GREITAS pristatymas visoje Lietuvoje

GRASTA

**AKMENS ANGLIS
BRIKETAI, GRANULĖS**

8 687 36216

Kęstučio g. 99, Prienai

www.grasta.lt

VASAROS NUOLAIOS!!!

Baltarusiškai elektrai Lietuvoje – jokių šansų

Pradėjus, kaip skelbiama, krautis branduolinį kurą į arti Lietuvos statomos Baltarusijos (Astravo) atominės elektrinės (BAE) pirmajį reaktorių, šios šalies viešojoje erdvėje pagaliau pasirodė vietas ekspertų ižvalgų apie tai, kiek kainuos jégainėje pagaminta elektros energija. Ligi šiol tokia informacija buvo nevieša, išskyrus gandus ir insinuacijas.

Šis rodiklis yra svarbus norint įvertinti, ar BAE pagaminta elektros energija galėtų konkuruoti, tarkime, Baltijos šalių rinkoje, jeigu kurioje nors iš trijų valstybių būtų apsispręsta ja prekiauti. Kitu atveju, jeigu prekiautojai elektros energija iš Ryti netektu galimybės Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje siūlyti savo prekės, ar jie turėtų akivaizdžiu argumentų, esą Talinas, Ryga ir Vilnius oficialiai užkerta prieigą savo vartotojams prie elektros energijos iš Ryti už konkurencingą kainą. Ty. ar Baltijos šalių vartotojams galėtų būti siūloma pirkti elektros energiją iš Baltarusijos, kurios kaina neviršytų tos, kuri šiai metais vyrauja Šiaurės šalių prekybos sistemoje „Nord Pool Spot“.

Prieš keletą dienų Baltarusijos žiniasklaidoje pasirodė kelios publikacijos šia tema, kuriose yra nuorodos bent i du šaltinius. Interneto portalas „TUT.BY“ skelbia, kad planuojama elektros gamybos kaina BAE turėtų siekti maždaug 3,26 JAV dolerio centų už kilovatvalandę. Toks savikainos rodiklis, pasak Baltarusijos nevyriausybinės organizacijos „Ekodom“, paprastai pasiekiamas Rusijos valstybinės korporacijos „Rosatom“ užsienyje (už Rusijos ribų) statomose branduolinėse jégainėse, kuriose yra įrengiami reaktoriai VVER-1200. „Ekodom“ ekspertų požiūriu, Baltarusijoje statomos jégainės savikaina turėtų būti šiek tiek mažesnė, nes dalis samdytos darbo jėgos buvo vietinė, kurios samdos kaina buvo mažesnė.

Tačiau, „Ekodom“ ekspertų požiūriu, Astrave pagamintos elektros energijos savikainos rodiklius esmingai keičia finansavimo kaina. Žinia, rēsdama branduolinę jégainę, Baltarusija Rusijoje skolinosi 10 mlrd. JAV dolerių, kuriuos privalės grąžinti per 15 metus nuo 2021 m. vidurio. Ir ši aplinkybė Astrave pagamintos elektros kilovatvalandės kainą didins net iki 10 JAV dolerio centų visam paskolos grąžinimo laikotarpiui. Arba, skaičiuojant didmenai iprastesniu rodikliu – 100 USD už megavatvalandę (MWh).

Nevyriausybinei „Ekodom“ organizacijai iš esmės pritaria ir valstybinis Baltarusijos šilumos energetikos institutas (BELTEI). Tačiau jo ekspertų pateikiamas finansinių sąnaudų vertinimas – šiek tiek kuklesnis: apie 5 JAV dolerio centus. Kitaip tariant, BELTEI vertinimu, Astrave pagamintos elektros energijos kilovatvalandės savikaina jégainės viduje gali siekti 8,26 JAV dolerio centų. Arba apytiksliai 83 USD už megavatvalandę (MWh).

Šioje vietoje verta skaitytojams kai ką priminti. Kad pagrindinė priežastis, dėl kurios žlugo „lietuviškai-japoniškas“ Visagino AE projektas su firmų „Hitachi“ ir „General Electric“ technologija, buvo ta, kad, net esantypač palankiomis finansavimo sąlygomis, būsimosios jégainės savikainos rodiklius niekaip nepavyko „užpausti“ žemiau 50 Eur/MWh. Todėl tasyk, apie 2012 m., buvo pasirinkta kita – importo ir birža – grista elektros energetikos vystymo strategija, o Visagino AE projektas ilgainiui buvo numarintas. Nors buvo manančių bei sakančių, kad iki 200 mln. eurų valstybės nacionalinių subsidių per metus galėtų tokią problemą nesunkiai išspręsti. Tačiau abejonė pasirodė stipresnė, o projekto partneriams – Latvijai bei Estijai – išvis nepriimtina (mat maždaug paňašiu lygiu Visagino AE veikla, esant trišaliams susitarimui, tektų subsidiuoti ir partneriams).

Atsiverė Šiaurės šalių prekybos elektros energija sistemos „Nord Pool“ duomenis pamatyse, kad šiemet aukščiausia vidutinė megavatvalandės kaina Lietuvoje ligi šiol rugpjūti siekė 43,32 Eur/MWh. Tai buvo brangiausias mėnuo biržoje. Taigi, net esant tokiam palyginti aukštam rodikliui (per kitus mėnesius elektros kaina biržoje neviršijo 40 Eur/MWh) BAE operatoriams, atsižvelgiant į prognozuojamos savikainos rodiklius, siekiant parduoti savo produkciją Baltijos šalyse, tektų primokėti maždaug dvibubai.

Ir dar neskaiciuojant perdavimo išlaidų ar mūsų energetikos ministro Žygimanto Vaičiūno žadamų mūtyt elektros energijai iš nesaugų jégainių trečiosiose (ne Europos Sajungos) šalyse.

Rinkimuose į Seimą kandidatų sąrašai ilgesni nei prieš ketverius metus

Praėjusį ketvirtadienį partijos ir judėjimai išsiaiškino savo sąrašų numerius rinkimuose į Lietuvos Respublikos Seimą naujai, 2020-2024 metų, kadencijai. Dalyvauti rinkimuose iš viso užsiregistravo 17 sąrašų. Tarp jų – trys naujos politinės jėgos. Tai – Laisvės partija, Krikščionių sąjunga ir Nacionalinis susivienijimas.

Burtai lémė, kad pirmuoju numeriu bus pažymėtas „Drąsos kelio“ partijos sąrašas, vedamas Neringos Venckienės. Paskutinį 17-ąjį, numerį ištraukė Lietuvos socialdemokratų partijos pirmininkas Gintautas Paluckas. Dauguma nuotaikoje burų traukimo ceremonijoje dalyvavusių partijų ir judėjimų lyderių bei atstovų šmaikštaudami ieškojo ištrauktų numerių privalumų ir tvirtino, kad ne vieta eilėje lems sėkmę. Svarbu, ką pasakys rinkėjai. O rinktis jie turės tikrai iš ko.

Daugiamandatėse apygardose, t.y. pagal sąrašus, ketina dalyvauti 1795 kandidatai. Ankstesniuose

rinkimuose pretendavusiu laimėti Seimo nario mandatus buvo gerokai mažiau. Ilgiausiai – Darbo, Lietuvos lenkų-Krikščioniškų šeimų sąjungos, Lietuvos liberalų sąjūdžio, Lietuvos socialdemokratų, Lietuvos valstiečių ir žaluių sąjungos bei Tėvynės sąjungos-Krikščionių demokratų partijų sąrašai. Juose išrašytas maksimalus galimas kandidatų skaičius – 141.

Apie norą dalyvauti rinkimuose pareiškė ir visu šimtu daugiau vienmandatininkų. Dėl 71 vienos Parlamente planuoja varžytis 780 kandidatų. Visose vienmandatėse apygardose savo kandidatus turės Lie-

tuvos liberalų sąjūdis ir Lietuvos socialdemokratų partija, aktyvūs vienmandatininkų varžytuvėse žada būti ir konservatoriai, valstiečiai, socialdarbiečiai, Darbo partijos ir Krikščionių sąjungos nariai, nekėlę kandidatų vos keliose apygardose.

Iš Vyriausiosios rinkimų komisijos pateiktos informacijos akivaizdu, kad būti vėl išrinktiems sieks 132 iš 141 dabartinės kadencijos Seimo narių, taigi 94,2 proc. Trisdešimt trys dabartinio Parlamento narai kandidatuoją kitų nei ankstesniuose rinkimuose partijų sąrašuose arba rinkimų kampanijoje dalyvauja savarankiskai.

Tarp kandidatų į Seimą – ir 9 dabartinės Vyriausybės narai. Tai: premjerės, aplinkos apsaugos, socialinės apsaugos ir darbo, susisiekimo, sveikatos apsaugos, užsienio, vidaus reikalų ir žemės ūkio ministrų.

Dainavos rinkimų vienmandatėje apygardoje varžysis devyni kandidatai

Mūsų krašte, t. y. Dainavos rinkimų vienmandatėje apygardoje, į kurios sudėtį įėjina Birštono, Prienų rajono ir dalis Alytaus rajono rinkimų apylankių, norą siekti parlamentaro mandato pareiškė devyni kandidatai.

Tai: Antanas BARTUSEVIČIUS (Lietuvos liaudies partija), Loreta JAKINEVIČIENĖ (Partija „Laisvė ir teisingumas“), Rita KETURAKIENĖ (Lietuvos

valstiečių ir žaluių sąjunga), Andrius KUPČINSKAS (Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai), Paulius MINAJEVAS (Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis), Andrius PALIONIS (Lietuvos socialdemokratų darbo partija), Leonas SAKALAVIČIUS (Krikščionių sąjunga), Gintautas SODAITIS (Darbo partija), Jūratė ZAILSKIENĖ (Lietuvos socialdemokratų partija).

Parengta pagal Vyriausiosios rinkimų komisijos informaciją

Prienų rajono savivaldybės informacija

Savivaldybės vadovų pasitarimas su seniūnais

Rugpjūčio 26 d. Prienų r. savivaldybėje vyko vadovų ir seniūnų seniūnų pasitarimas. Meras A. Vaicekauskas, administracijos direktorė J. Zailskienė, mero pavaduotoja L. Jakinevičienė, administracijos direktorės pavaduotojas A. Marcinkevičius, mero patarėja A. Dargužienė kartu su seniūnais aptarė Duonos ir ugnies festivalio organizavimo, apleistų žemės sklypų ir pastatų tvarkymo, asmenų aptarnavimo seniūnijose ir kitus klausimus.

Ivertinę Lietuvos epidemiologinę situaciją bei nuo rugpjūto 1 d. įsigaliostančius naujus reikalavimus reneginių organizatoriams, Savivaldybės vadovai su seniūnais sutarė, kad Duonos ir ugnies festivalio konceptiją būtina šiek tiek keisti. Nutarta atsiaskyti suplanuotų seniūnijų kiemeilių, o organizacinis sprendimas dėl kitų šventės dalių (ūkininkų ir žiausiai sodybų savininkų apdovanojimų, šventinio koncerto ir kt.) priimti vėliau.

Pasitarime iškelta darbininkų trūkumo seniūnijose problema. Seniūnų teigimu, labai sumažejo darbininkų, atidirbančių už pašalpas, nedaug darbininkų atvyksta dirbtai ir pagal Užimtumo tarnybos vykdomas programas. Kol kas padėtis nėra kritinė, tačiau ateityje galbūt reikės ieškoti kitų būdų, kaip tvarkyti seniūnijų viešąsias erdes.

Aptariant apleistų sklypų tvarkymą seniūnai pasidžiaugė, jog dauguma išpėtų sklypų savininkų savo sklypus nušienavo. Balbieriškio seniūnijos seniūnė paragino atkreipti dėmesį į apleistus valstybinius sklypus, nes iš gyventojų gaunama skundų, kad valstybiniai sklypai nėra tvarkomi ir sienaujami. Seniūnai neturi galimybės sužinoti, ar tokie sklypai yra kam nors išnuomoti. Ši problema aktualiai visoms seniūnijoms, todėl sutarta valstybei nuosavybės teise priklausančių sklypų tvarkymo klausimą spręsti bendradarbiaujant su Nacionaline žemės taryba. Kalbėdamas apie žemės sklypų priežiūrą, meras A. Vaicekauskas pažymėjo, kad miestuose, miesteliuose ir gyvenviečių centruose sklypų turi būti labiau prižiūrimi ir dažniau sienaujami. Seniūnų buvo paprašyta ivertinti šiuo metu galiojančią žemės sklypų

priežiūros tvarką ir pateikti savo pažiūmus.

Seniūnai informavo, kad, gavę pranešimus apie būtinybę tvarkyti apleistus statinius, kai kurie savininkai juos nugriovė arba artimiausiu metu planuoja griauti. Paaiškėjo, dėl kurių apleistų ar avarinės būklės pastatų bus galima pradėti turto pripažinimo bešeimininkiu procedūras. Seniūnai iškėlė problemą dėl areštuotų apleistų pastatų, kurių savininkai netvarko, o parduoti negali. Pasitarimo dalyvių nuomone, dėl pagalbos sprendžiant šias problemas būtų galima kreiptis ne tik į antstolius, bet ir į Antstolių rūmus.

Kalbėdami apie asmenų aptarnavimo tvarką seniūnijose, seniūnai informavo, kad su didelėmis problemomis nesusiduria, srautus pavyksta sureguliuoti, gyventojai naujodasi elektroninėmis ryšio priemonėmis.

Pasitarime taip pat aptarti kelių ir pakelių priežiūros, Sosnovskio barčių naikinimo, skelbimų lentų atnaujinimo visose seniūnijose klausimai.

Prienų r. savivaldybės informacija

COVID-19

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro (NVSC) rugpjūčio 31 d. 9 val. duomenimis:

Patvirtintų ligos atvejų skaičius konkrečiems žmonėms: **2906**

Sergančių žmonių skaičius: **967**

Mirusių nuo koronaviruso žmonių skaičius: **86**

Užsikrėtusieji koronavirusu, mirę dėl kitų priežasčių: **13**

Pasiekusiu žmonių skaičius: **1840**

Izoliacijoje esančių asmenų skaičius

(sergančių, sąlyti turėjusi, iš paveiktu teritorijų atvykusiu, kuriems išduoti sprendimai aktualiu 14 dienų laikotarpiu): **4890**

Nuo birželio 1 d. įvežinių atvejų: **188**

Visuomenės sveikatos specialistai ragina žmones laikytis visų koronaviruso infekcijos plitimo prevencijos priemonių – rankų higienos, kosėjimo, ciaudėjimo etiketo, dėvėti asmens apsaugos priemones, laikytis fizinių distancijos ir kita.

Sekmadienį šalyje buvo patvirtinti 35 nauji koronaviruso atvejai. 10 iš jų siejami su protrūku medicinos priemonių gamybos

įmonėje „Intersurgical“. Iš naujai užsikrėtusiu 17 jaučia simptomus, o triju asmenų užsikrėtimo aplinkybės kol kas nėra aiškios.

17 atvejų patvirtinta Vilniaus apskritie, devyni – Kauno, trys – Utenos, po du – Tauragės ir Panevėžio, po vieną – Marijampolės ir Klaipėdos apskritose, sekmedienį pranešė Nacionalinis visuomenės sveikatos centras.

Taip pat patvirtinta, kad nuo šiol dviejų savaičių izoliacija bus priviloma grįžtamiesi dar iš keturių valstybių – Italijos, Slovėnijos, Slovakijos ir Baltarusijos.

Vyriausybės sprendimų nuo rugpjūto 1 d. kultūros, pramogų bei kitų renginių ir susibūrimų organizatoriai turės užtikrinti bilietu platnimą ir (arba) žiūrovų (dalyvių) registravimą elektroniniu būdu.

Vyriausybės sprendimas dėl renginių žiūrovų (dalyvių) elektroninės registracijos nuo rugpjūto 1 d. leis neberibotai atvirose ir uždarose erdvėse organizuojamų renginių žiūrovų (dalyvių) skaičiaus, tačiau kartu padės rūpintis koronaviruso valdymu. Jei organizatoriai registruoti asmenų negali, renginje leidžiama dalyvauti ne daugiau kaip 300 žiūrovų.

Jieznele :

apie Jiezna, seniūnijos
darbus ir žmones

Svečiuose pas Jiezno krašto kūrėjus

(Atkelta iš 1 p.)

Gediminas Burčikas iškūrė parodutuvę „Pintinė tau“. Dabar jie kartu su Violeta Vitkauskaitė puoselėja ir augina šia veiklą.

Violeta Vitkauskaitė gali pasidžiaugti ir laimėjimais konkursuose. Ji dalyvavo dvieluose pynimo festivaliuose – 2015 m. ir 2019 m. Festivaliuose susirinkdavo apie 150 pynėjų iš 70 pasaulio valstybių. Abiejose moteris užėmė antrašias vietas. Pirmaisiais dalyvavimo metais antrają vietą moteris laimėjo pristatydamas nupintą krepšį, o kitame festivalyje antroji vieta buvo skirta už padėklą iš vytelių.

Pynėja atskleidė, kad viską jie daro patys – nuo pat pradžią iki galio: patys vytelės augina, jas apdoroja, mirkio ir pina. Pasak meistrės, vytelės pradedamos pjauti po pirmujų šalnų, kai rudenį pradeda kristi lapai, o vytelės renka iki ankstyvo pavasario. Kad vytelė nusidažytų vienokia ar kitokia spalva, taip pat reikia žinoti keletą dalykų: tamši vytelė – yra džiovinta ir mirkyta su žievelė, juoda – laikyta geležyje, o raudona – valgomojos sodoje. „Tai – ilgas ir sudėtingas darbas,“ – sako V. Vitkauskaitė.

Nors pynimas yra vienas iš seniausių amatų, dabar jis po truputį nyksta. Violetos nuomone, senais laikais buvo galima vien iš šito pragyventi, dabar – nelabai. Šiandien ir jaunimas mažiau seniaisiais amatais domisi, mat jauniems žmonėms reikia dabar ir greitai, o pynimas iš vytelių, kaip sako meistrė, nėra greitas darbas: užtrunka ir vytelė užauginti, ją apdoroti, supinti. Savo padarė ir emigracija. Prieš emigracijos bangą buvo jaunu žmonių, kurie norėjo pinčami papildomu pajamų užsidirbt, bet po didžios bangos tokį beveik nebeliko.

„Man visi mano darbai patinka. Visus juos su meile darau,“ – sako pynėja. Moteris prisipažista, laiko pynimui lieka vis mažiau, nors pinta ir labai norisi, rodos, „...lyg rankas niežti“.

Kitas, ne mažiau išpudingas ir vienas iš seniausių amatų – keramika. Prie keramikos staliuko Jiezne stovėjo Skirmantė Bagdanskienė, lipdanti jau 55-erių metus. Solidžios patirties sukaupusi keramikė prisipažista, kad menininkės gyslelė paveldėjo iš savo tėvelio. O keramika gyvenime atsirado atsitiktinai. Pašnekovė prisiminė, kad kai ji buvo šešerių, jos tėveliai statėsi na-

mą ir atvežė daug žvyro. Būtent tuo met žyvre atradusis molis, jis išsilėpė ir pradėjo lipdyti: „Kočiodavau tokias dešras, visokias figūrelės. Saulėj išdžiovindavau ir buvo mano dirbiniai“. Vėliau tuos dirbinius dažydavo baltomis kalkėmis ar juodžemiu.

Skirmantė Bagdanskienė yra keramikė-profesionalė. Viskas prasidejo nuo dailės būrelio ir dailės mokyklos. Vėliau sekė technikumas, institutas ir galiausiai keramikės darbas. Moteris prisipažista galinti nulipdyti viską: puodelį, figūrėlę, indą, taip pat vis prigalvojanti kažką. „Kad tik kitaip būtų“.

Paklausta apie įkvėpimo šaltinių, menininkė nusijuokia: įkvėpimas ateina iš visur. Paskutiniu metu keramikė gamina angelus. Ši mintis jai šovė išsintis pajuryje. „Būtent sédėdama prie jūros sugalvojau, kad reikia nulipdyti angelą. Ir iškart vardą jam daviau – Vėjo angelas, – prisiema dailininkė.

S. Bagdanskienės dirbiniai miejai priima ir dailės galerijos. Ji įsiskolinusi, kad keramika nėra vien darbas. „Tai – mano hobis, laisvadieniai, gyvenimas. Viskas kartu“. Moteris sako, kad lipdydama ji atspalaiduoja ir pamiršta visą pasaulį, nejaucia bégančio laiko. Neretai ir vyras primena, kada miogoti metas, ar kad seniai žmona yra bematęs. „Gali būti pati blogiausia nuotaika, bet atsiėdu, pradedu lipdyti ir viską užmirštū, – atvirauja kūrėja.

Keraminiai dirbiniai yra ne tik gražūs aksesuarai, bet ir pagalbininkai buityje. Neretai naudojant keramikinius darbus ir pati būtis mielesné pasidaro. „Pavyzdžiui, kad ir kava, keramikiniame puodelyje ji labai skani išeina, – tvirtina keramikė.

Menininkė mano, kad tokieems dalykams reikia turėti polinkį: „Norėti galima daug ko, bet reikia ir jauti. Lipdai, darai ką nors iš molio ir turijausti, kur pasukt, ką pakreipti“.

Jiezno mugėje savo darbais džiugino ir tapytojas Domininkas Pocys. Nors Pocys yra dailininkas-mėgėjas, bet patirties sukaupės jau tikrai ne mažai. Dailėjo gyvenime atsirado dar vaikstėje, kaip pats vyras sako: „kažkaip savaime“.

Didžiausia Domininko Pocio kūrybos mūza ir skatintoja – žmona Vilija. „Ji ir ragina, kad užsiimčiau tuo, kas iš tikrujų artima širdžiai“. Vilija priduria, kad ir jos sesuo taip pat nuolat skatina Domininką tapyti: „Ir dažų nuperka, ir drobių, kad tik užsiimtu taip jo mylima veikla“.

Pats Pocys sako, kad dailei priėmė: „Nesu nutapęs daug kūrinių, laiko maža. Daugiausia tarpau – žiemą, kada darbų mažiau būna. Arba tada, kai gaunu kokį pirstum iš artimų žmonių“.

Tapo jis tik asmeninėms reikmėms: sodybos interjerui pagyvinti ar artimam žmogui padovanoti. Menininkas pasakojo, kad visa sodyba, iš esmės, sukurtą jo rankomis. Ant sienų kabo artimuji portretai ir įvairiausi peizažai, istorinius momentus atspindintys paveikslai, o svetainę puošia akmeninis židinys ir senovinė siena. Nesunku pastebėti ir unikalias namo duris, kai pats dailininkas sako: „Mano sugalvotas, meistro padarytas“.

Paklaustas apie mėgstamiausią savo paveikslą, vyras susišaista ir nusijuokia: „Visi mano darbai man mieli ir visus aš juos myliu“.

„Turbūt yra kirminas, kuris lindi jo viduje. Kažkas yra, kas kirbina iš vidaus, – apie vyrą potraukį dailei sako Domininko Pocio žmona Vilija.

Šią vasarą kūrėjas nutapė paveikslą seniūnijai. Jame vaizduojamas naujas priejimas prie Jiezno ežero. Dailininkas sako, kad paveikslą tapę iš fotografijos ir atminties. „Ten fotografiją padaryti sunku per žiūrovų būri, ką kalbetti apie tapymą“, – juokiasi Domininkas Pocys.

Be tapymo, kuris vyrą lydi kone visą gyvenimą, pašnekovas užsiimėja ir bitininkyste. Jis skaičiuoja jau vienuoliktus bitininkavimo metus. Paklausus, kaip sugalvojo gribtis šios veiklos, vyras atsakė: „Mano tėvukas norėjo laikyti bites, tačiau ne pavyko. Vėliau ir pats bandžiau, tačiau irgi nesėkmės. Bet galiausiai vėl spiečių pasigavau ir pradėjau bitininkauti“. Nors dabar vyras užsiima daug veiklų, bet kaip pagrindinę įvardina bitininkystę.

Ir ketvirtoji mugėje dalyvavusi menininkė – amatininkė Laima Butkienė. Per šią šventę visus susirinkusiuosius ji džiugino iš gėlių padarytaiši paveikslais. Vieną jų ir padovojo seniūnijai. Kaip sako seniūnas: „Ji – visuomenės moteris, bandanti save išreišksti įvairose meno srityse“. Moteris daro ne tik paveikslus iš gėlių, bet ir mezga, siuvinėja, gamina naujametinius žaislius, sapnų gaudykles ir velykines dekoracijas.

Jiezno seniūnas Algis Bartusevičius be galio džiaugiasi pavykusia švente ir jau galvoja apie kitus renginius. Sako noris kelti sau kartelę kuo aukščiau. Juk Jiezno kraštas turi tiek daug nuostabių menininkų...

Ugnė Besusparytė

In memoriam

Vlada ALEŠKEVIČIENĖ

1930-02-16 – 2020-08-10

Atsisveikinome su Vlada Aleškevičiene – buvusia ilgamete Jiezno vidurinės mokyklos darbuotoja, žmogumi, kurio gyvenimo keiliais gali būti laikomas pavyzdžiu, kaip kantriai ir atkakliai reikia eiti savo svajonės link, kaip jos siekti net tada, kai likimas negailestingai stato kliūtis ir užtvaras. Pokario viesulai aštuoniolikmetę merginą dešimčiai metų nubloškė į atšiaurą Krasnojarsko kraštą. Nei tada, nei vėliau tremtinio dalia nežadėjo lengvo gyvenimo. Iš Sibiro grįžusi į gimtajį Prienų rajoną, Vlada su savo šviesios atminties vyru Izidoriumi dirbo statant Jiezno vidurinę mokyklą. Dirbo taip gerai, kad mokyklos pastate įkūrus du tarnybinius butus, vienas jų atiteko jaunai Aleškevičių šeimai. Visai netrukus, 1960 m., tik pastačius mokyklą, buvo įvertinti Vlados gebėjimai, darbštumas, kruopštumas bei pareigingumas: ji buvo priimta sekretorės mašininkės pareigoms. Tai paskatino žengti ir dar vieną laiptelį – 1974 m. Vlada sėkmingai baigė tuometinę O.Sukackienės vardo pedagoginę mokyklą buvusiame Kapsuke, dabartinėje Marijampolėje, ir pagal įgytą specialybę pradėjo dirbti Jiezno vaikų lopšelio-darželio auklėtoja. O širdis vis nerimo. Įgyta pedagoginę patirtis, kvalifikacijos kėlimo kursai ir sažiningas darbas pagaliau leido pasiekti savo didžiąją svajonę – 1986 m. rugsėjį Vlada Aleškevičienė pradėjo kaip pirmokų mokytoja, o 1998 m. jai buvo suteikta pradinių klasių mokytojo kvalifikacija.

Keturis dešimtmečius atidavusi Jiezno mokyklai, užtarnaudo poilsio Vlada Aleškevičienė išėjo 2001 m. liepą. Jos darbštios rankos lietė statomos mūsų mokyklos plytas, akimirksniu prabėgo dešimtmetis nuoširdaus, atsidavusio darbo mokyklos raštineje, kai čia kiekvienais mokslo metais virte virė gyvenimas su beveik tūkstančiu mokinii, dideliu mokytojų kolektyvu, reikliais vadovais, 12 metų myluotis mažieji vaikų darželyje, užauginti savi vaikai Danutė ir Jonas, kol galė gale pasiekta svajonė – paskutinius penkiolika metų trukės mokytojo darbas, kurį Vlada dirbo negailėdama nei jėgų, nei laiko.

Atsiūsk man, Viešpatie,
Tikėjimą šviesa:
Už juodo tunelio nasrą
Ji srūva amžina ramybe...

Atsiūsk man, Viešpatie,
Daugiau tikėjimo,
Kad takas,
Juodai vargų numintas,
Baigiasi priglaudžiančia,
Atleidžiančia,
Paguodžiančia
Šviesa. (B. Grižienė)

Ilsėkis ramybėje, atgulusi amžino poilsio žemėje, kuri ilgus metus matė Tavo darbštias rankas, matė meilę artimui, vaikams, Dievui.

Jiezno gimnazijos mokytojų kolektyvas

Kapų tyla ir juoda žemelė amžinajam poilsiu
priglaudė Arūną BUTKEVIČIŪ.

Dalijamės skausmu ir nuoširdžiai užjaučiame
velionio sūnus ir artimuosius.

Jiezno miesto Vilniaus gatvių
seniūnaitijos gyventojai

Jiezne

Nuo rugsėjo 14 d. Jiezno
kultūros ir laisvalaikio centre
bus eksponuojama Margaritos Artišauskienės
tapybos darbų paroda „Gimtinė įkvepia kūrybai“.
Paroda veiks iki spalio 6 d.

Rugsėjo mėn. paskutinį sekmadienį Jiezno šv.
arkangelo Mykolo ir Jono krikštytojo parapijoje –
šv. arkangelo Mykolo atlaidai.

Kai sutrinka širdies ritmas...

Širdies aritmija dažniau susergama vyresniame amžiuje. Statistikos duomenimis, iš 60-mečių senjorų suserga kas 25 žmogus. Kaip saugotis ir atpažinti ligą, o susirgus gydytis?

Aritmija didina insulto riziką

Dažnas širdies plakimas (per 90 kartų per min.) vadinas tachikardija, pernelyg retas (plaka mažiau nei 60 kartų per min.) – bradikardija, o širdies permušimai (ne laiku vykstantys širdies susitraukimai) vadiniami ekstastistolémis.

Širdies ritmo sutrikimas (aritmija) net penkis kartus padidina insulto riziką. Sveikas žmogus neturėtų jausti širdies. Kai ji dažniau plaka po fizinio ar emocinio krūvio, – tai normalu ir laikini sutrikimai nepavojingi.

Pasak gydytojų kardiologų, suaukus 50-ties metų dažniau pasireiška širdies aritmijos simptomai – sunkesnis kvėpavimas, intensyvus neritmiškas širdies plakimas, skausmas, dažnesnis pulsas, dusulyš.

Sutrikus ritmui – kreipkitės pagalbos

Patyrus aritmijos simptomus, kaip greitą, lėtą širdies plakimą, virpęjimą krūtinėje, kakle; skausmą, silpną širdies plote, derėtų apsilankyti pas gydytoją kardiologą.

Efektyviai gydymui labai svarbu parinkti tinkamą vaistų dozę. Jei netoleruojate vaistų, abejojate dėl pa-skirto gydymo, derėtų atlikti širdies echoskopiją ir įvertinti, ar nėra krešuliu.

Sutrikus ritmu pagalbos darbo dienomis kreipkitės į savo šeimos gydytoją, o savaitgaliai – į greitosios pagalbos skyrių arba ligoninės priimamaji. Svarbu nedelsti, nes dėl sutrikusio širdies ritmo (ir kraujotakos) ilgainiui gali susiformuoti kraujo krešuliai.

Širdies ritmas atstatomas lašeline infuzija į veną arba tabletėmis

sveikatos priežiūros įstaigoje. Jei medikamentinis gydymas neefektivus, tada atliekamas elektros šokas.

Kalis ir magnis – širdies draugai

Pasak Lietuvos dietologų draugijos prezidentės med. m. dr. gydytojos dietologės Rūtos Peterėit, kalis ir magnis itin svarbūs mikroelementai sergantiesiems širdies ir kraujagyslių ligomis. Kalis normalizuoją lastelius veiklą, palaiko stabilių arterinių kraujospūdį, reguliuoja širdies ritmą. Magnis apsaugo kraujagyslių sieneles nuo pažeidimo pakilus kraujospūdžiu. Kai magnio nepakanka, jaučiamė nuovargi, skauda raumenis, dažniau plaka širdis, di-deja arterinis kraujospūdis.

Organizmui pritrūksta magnio gausiau prakaituojant, ypač atsilus orams, po aktyvios mankštost ar ilgalaikio streso.

„Kaliu turtingi bananai, kiviai, apelsinai, abrikosai, džiovintos slyvos, razinos, riešutai, kopūstai, bulvės, taip pat grikių, žuvis, paukštiena. Ypač naudingi graikiniai riešutai, juose itin daug širdžiai naudingų mikroelementų, – sako R. Peterėit. – Beje, kalis labai susijęs su magniu, nes žmogaus organizmas gerai išsavinia kalį tik tada, kai gauna pakankamai magnio. Šio mikroelemento gausu kruopose, selenose, žirniuose, pupelėse, žuvyje, mėsoje, obuoliuose, riešutuose, lapinėse salotose. Venkite riebaus maisto, jis trukdo magnio absorbcijai organizme.“

Gudobelė naudinga senjoram

Senovėje širdies ligas gydė gudobelį vynu, vėliau – spirite

istruka. Rūgštoko skonio gudobelė kai kuriose tautose vadinama širdies duona ir su česnaku bei ginkmedžiu ieina į klasikinę širdį gydančių vaisinių augalų trijulę.

„Gudobelės preparatai – ypač naudingi pagyvenusiems žmonėms. Širdies ligų profilaktikai ir gydymui. Senyvame amžiuje silpnėjant širdies raumens susitraukimams naudinga gerti gudobelės lapų ir vaisių nuovirą. Si vaistažolė didina deguonies srautą, gerina širdies ir galvos kraujagyslių kraujotaką, reguliuoja širdies ritmą, kraujospūdį. Vaistažolės ekstrakto gerkite ne mažiau kaip tris savaites (21 dieną), po 20–30 lašų 3 kartus per dieną, valandą prieš valgį praskiedus drungnu vandeniu, – tada pajausite efektą,“ – pataria gydytoja dietologė.

Sergantiesiems tachikardija, širdies aritmija šio augalo ar tinktuos de-rėtū pagertai periodiškai. *Gudobelės arbatai: 2 šaukštus džiovintų gudobelės žiedų ir lapų užpilkite ver-danciu vandeniu (170 ml) ir uždengus palaiykite 5–7 minutes.*

Augaliniai sukatžolės preparatai lėtina širdies ritmą, reguliuoja kraujospūdį; atpalaiduoja kelis kartus geriau nei valerijonas.

Nuo stipraus širdies skausmo tinka sukatžolės ir gudobelės mišinys (širdies darbą gerinantys lašai).

Ramybė ir sveikas maistas

Širdies ligų profilaktikai venkite triukšmo, nuovargio, skubos, nerimo, neigiamų emocijų.

Širdžiai poilsį ir komfortą su-teikia tinkamas gyvenimo režimas: fizinius aktyvumas (laikantis prin-ciupo: geriau lėčiau, bet ilgiau), geras miegas (venkite naktinio darbo), lėtinių ligų prevencija.

Svarbu pasirūpinti, kad organizmas gautų pakankamai vitamininų, antioksidantų, mineralinių medžiagų. Papildomai vartokite E, D3, B grupės, prailginto veikimo C vita-minus, seleną, chromą, kofermentą Q10, L-karnitiną, folio, pantoteno rūgštį. Jaučiant didesnę įtampą ar nerimą, naudingos nervų sistemą raminančios arbato.

Venkite riebaus pieno, sūrių. Energetiniai gėrimai, sūrus, saldus maistas neretai sukelia širdies permušimus. Daugiau vartokite daržovių, vaisių, riešutų, augalinį aliejų.

„Stebékite kūno svorį, kad ma-sės indeksas atitinkų normos ribas (KMI – 18,5 – 25 kg/m²).“

Naudingi kvėpavimo pratimai, palaipsniui išginant iškvėpimą (kelis kartus ilgesnis nei iškvėpimas), tada retėja pulsas. Lankydamiesi pas sei-mos gydytoja, reguliarai atlikite cholesterolio ir gluikozės kiekio kraujyje tyrimus,“ – pataria dr. R. Petereit.

Judėjimas gerina kraujotaką

Pasak LSMU Kauno klinikų gydytojų kardiologų, mažai judančiam žmogui kasdien būtinas nors 30–40 min. fizinius aktyvumas. Kardio tre-niruotės pratimai, bégimas, plau-

imas, spartus įjimas (ypač vyresniame amžiuje, turintiems viršsvorio) pakelia spaudimą, didina pulso dažnį, stiprina širdies raumenį bei kraujagysles.

Atliekant fizinius pratimus būtina mankštost pradžioje apsilimui skirti 5–8 minutes ir lėtinti pratimų tempą ir intensyvumą pabaigoje. Tada nesusidarys kraujagysles ar-dantys laisvieji radikalai.

Kiekvieną ryta naudinga basomis pastoveti ar pavaikščioti ant spe-cialaus dygliuoto kilimėlio. Pastoviai dirginant bei masažuojant pėdose esančius aktyvius taškus, širdies maudimas sumažėja (ar išnyksta), rečiau jaučiami skausmai širdies plote.

30 min. aerobinių pratimų tris – keturis kartus per savaitę gerina širdies veiklą, naudingi net patyruosiems infarktą. Besimankštinančią žmonių pulso dažnį retenis, o fizinio krūvio metu jis padažnėja ne staigiai; vadinasi širdis dirba taupiau, kraujospūdis kyla lėčiau.

Izometriniai pratimai (didėja raumenų tonus, bet nesikeičia ilgis), kurių metu raumenys susitraukia, o sąnariai nejudą. Tarkim, sunkių daiktų kėlimas ir laikymas reikalauja jėgos, todėl neretai sulaikomas kvėpavimas. Jėgos pratimų derėtų vengti turintiems širdies ritmo su-trikimų, esant pažeistam širdies raumeniui.

Dėl tinkamų pratimų parinkimo pasitarkite su gydytoju ar kinezi-terapeutu.

Veronika Pečkienė

Kaip apskaičiuoti pulso dažnį?

Širdis nepatirs per didelio fizinio krūvio, jei išmoksite skaičiuoti savo pulso dažnį. Maksimalus pulso dažnis apskaičiuojamas iš 220 (vyrams) arba iš 210 (moterims) atėmus savo amžiaus metus. Nespausdami pridėkite dviejų pirštų (rodomojo ir didžiojo) galus ant riešo ties nykštčio pagrindu. Pajutę pulso bangas, skaičiuokite jas 15 sekundžių ir padauginkite iš 4. Gausite pulso dažnį per minutę. Kiekvieno užsiemimo metu stenkitės pasiekti pulso dažnį, lygį 50 proc. maksimalaus. Praėjus keliems mėnesiams pulso dažnį padidinkite iki 75 proc. maksimalaus.

Katarakta – liga, kelianti pavojų regėjimui

Akies lėšiukas savo funkcijas atlieka gerai tik tada, kai jis yra skaidrus, tačiau yra tokiai akių ligų, kurios trukdo lėšiukui tinkamai funkcionuoti. Viena iš jų – katarakta. Kas tai per liga, kada reikėtų susirūpinti ir kaip gydyti kataraktą, klausime A.Klinikos „Akių chirurgijos centro“ gydytojo Sauliaus AČO.

– Katarakta – kokia tai liga?

– Katarakta – akių liga, kai akies viduje esantis lėšiukas drumstėja. Pradinėse stadijose katarakta gali nesukelti regėjimo problemų, tačiau su metais drumstys ryškėja, plečiasi, kas lemia palaiapsniui blo-gėjantį regėjimą. Sergant katarakta silpnėja matymo ryškumas, vaizdai tampa išplaukę, matomi tarsi žiūrint pro rūkų. Drumstėdamas lėšiukas iškraipo spalvas, dingsta kont-rastinis matymas. Kad ir kokius akius žmogus užsidėtu, matymas ne-pagereja. Ligai progresuojant regė-jimasis silpnėja, atskiriama tik šviesa nuo tamso ar visiškai apankama.

– Kada reikėtų kreiptis į spe-cialistą?

- Pastebėjus palaiapsniui silps-tanti regėjimą, lėšiuko drumstims

pradėjus trukdyti pilnaverčiam gy-venimui, darbinei veiklai – reikėtų nedelsti ir kreiptis į specialistą.

– Kaip katarakta gydoma?

– Vienintelis kataraktos gydymo būdas – operacija: sudrumstėjusi lė-šiuką pakeičiant dirbtiniu. Nau-dojančiu ūluaiškišką mikrochirurginę įrangą – fakoemulsifikatorių – akijoje pro 2–3 mm dydžio pjūvį išsiurbiamas sudrumstėjęs lėšiukas ir vie-toj jo implantuojamas dirbtinis. Kar-taktos operacija yra nesauskinga procedūra, dažniausiai atliekama naudojant vietinę neautratą. Operacija trunka apie 30 minučių, po opera-cijos nereikalingas stacionarus gydy-mas, pacientai gali vykti namo.

– Ar delsimas turi įtakos ope-racijos rezultatams?

– Pastebėjus pirmuosius ligos

požymius rekomenduojama iškart kreiptis į gydytoją. Katarakta gydoma daug sėkmingiau jos pradinėje sta-dijoje, kol dar nėra ryškūs pakitimų. Subrendusios kataraktos operacija – techniškai sudėtingesnė, padidėja pooperacinė komplikacijų rizika, regėjimas atsistato per ilgesnį laikotarpį. Be to, kataraktai progresuoja, gali padidėti akispūdis, rizikuojama susirgti glaukoma – liga, nuo kurios apakas, regėjimo sugražinti nebej-manoma.

– I ką reikėtų atkreipti dėmesį ruošiantis kataraktos operacijai ir kokių rezultatų galima tikėtis?

– Sėkmingas operacijos rezul-tatas priklauso nuo daugelio veiks-nių: naudojamos mikrochirurginės įrangos, pasirinkto lėšiuko koky-bės, kataraktos stadijos, gydytojo meistriškumo. Jeigu nėra kitų akies, sisteminų ligų ar operacijos komplikacijų, tai staigus regėjimo pagerėjimas pastebimas pirmomis dienomis po operacijos, tačiau ga-lutiniam nusistovėjimui gali pri-reikti ir keletą savaičių. Svarbu, kad pacientai laiku atkreiptų dė-mesį į pirminius ligos požymius, neleistų kataraktai progresuoti iki aklumo.

Ko galim pasimokyti iš japonų ilgaamžių?

Visais laikais amžinas gy-venimas buvo visuotinė žmonijos svajonė. Kaip rodo pasaulio ilga-amžių žmonių patirtis ir išmintis, buvimo žemėje tikslas yra ne ilgi gyventi, o megautis kiekviena aki-mirka.

Mes galime daug ko pasimokyti iš japonų, kaip gyventi ilgiau, o svar-biausia, kaip džiaugtis gyvenimu. Šios pamokos tinka kiekvienam, ne-paisant amžiaus. Tad štai kokios tos šimtamečių paslapčys:

- valgyk daug augalinės kilmės ang-liavandenį ir mažai riebalų,
- valgant gerai sukrumyk (apie 30 kartų) ir niekada nepridildyk skran-džio,
- palaikyk normalų svorį, gerai maitinkis ir išvengsi išvairių ligų,
- būk optimistu ir leisk viskam te-keiti savo vaga,
- gyven ramiai ir bendrauk,
- būk atviras ir paisyk savo norų, tai yra daryk, kas patinka, ir paversk tai savo darbu,
- judėk ir rūpinkis savimi, kiek tik įmanoma,
- rūpinkis savo išvaizda ir apranga,
- mankštink protą,
- puoselėk smalsumą ir visku domėkis,
- niekada nepasiduok,
- būk malonus, dékok gyvenimui ir kitiemis žmonėms, mylék ir būk mylimas,
- mastryk apie praeitį bei dabartį ir svajok apie ateitį.

Tad susitelkime į teigiamus dalykus, proto ramybę, būkime sveiki ir ilgai laimingai gyvenkime.

Modernios ir saugios operacijos

„Akių chirurgijos centre“ operacijos atliekamos pasitelkiant gydytojų meistriškumą bei naujas technologijas. Operacijas atlieka savo srities profesionalai – gydytojai Saulius Ačas, Algirdas Šidlauskas ir Vytautas Jašinskas. Tai aukščiausios kvalifikacijos specialistai, kurie atliko ne tik šimtus kataraktos operacijų, tačiau ir ne vieną ypač sudėtingą akių operaciją, kas leido igyti neįkainojamos patirties. „Akių chirurgijos centre“ dirbantys gydytojai aprūpinti modernia diag nostine ir operacine įrangą, kokybiškoms priemonėmis. Čia atvykė pacientai džiaugiasi, kad profesionaliai pagalba galima gauti nelaukiant ilgo eilėse, ypač tai aktualu, jei katarakta sparčiai progresuoja.

Visus, kuriems gydytojai diagnozavo kataraktą ir reikia atlikti operaciją, kviečiame į „Akių chirurgijos centrą“, esančią Savanorių pr. 66, Kaune. Siuolaikinė mikrochirurginė įrangą, kokybiškos priemonės, profesionali patyrusiu specialistu komanda padės pasiekti puikių rezultatų. Registruokite telefonu (8 37) 750 805. www.akiuchirurgija.lt

Užs.Nr.44

Lietuvių etninių žeminių jaunimas, susirinkęs Prienų rajone, „staklėmis audė lietuviybę“

Minint Tautodailės metus, rugpjūčio 9–14 dienomis kaimo turizmo sodyboje „Šaltupis“ buvo surengtos etninių žeminių lietuvių vaikų kūrybinės dirbtuvės „Staklėmis išausime lietuviybę“, kuriose dalyvavo per 30 lietuvių iš Lietuvos ir Lenkijos (Punskas ir Varšuva). Šią vasaros stovyklą Prienų rajone Karaliaučiaus lietuvių bendruomenė organizavo kartu su partneriais iš Lenkijos lietuvių etninės kultūros draugijos. Pagrindinis rėmėjas: Lietuvos kultūros taryba.

Turėjo iš ko pasimokyti ir perimti patirtį

Prasminga stovyklos ižanga tapo „Šaltupio“ sodyboje pirmąkart surengtas tarptautinis kapelų festivalis „Nedėlios vakarėly“, kuriame pasižvalgė ir Punsko kapelos „Alna“ muzikantai.

Kelios kūrybinių dirbtuvės dieinos prabėgo akimirksniu: norėta vaikus įtraukti į kuo įvairesnes etnokultūrinio užimtumo veiklas, surengti jiems pažintines išvykas pas Prienų krašto tautodailininkus ir menininkus, jų dirbtuvėse pristatyti vaizduojamosios ir taikomosios lietuvių dailės pavyzdžius, suteikti nekasdienu patirtį, bandant patiemis prisiliesti prie tautinių kostiumų ir jų detalių kūrimo, keramikos, medžio drožybos, akmentaštės, bičių vaško žvakų liejimo...

Stovyklautojai apsilankė tautodailininkų Jurgitos ir Zigmo Buterlevičių sodyboje Jiezne, kurioje jiems buvo surengta dailės edukacija. Prieinė tradicinių amatų centre „Meninė drožyba“ vaikai daugiau sužinojo apie kryždirbystės tradicijas. Pasak vadovės Aldonos iš Lenkijos, mūsiškis medžio drožėjas Algimantas Sakauskas Punsko krašte yra geražino mas, čia pastatytų kelių koplytstulpiai.

Šilavoto Davatkynė, kur išsaugota autentiška kaimo sodyba paversta muziejumi po atviru dangumi, stovyklautojai galėjo patirti, kaip gyveno, kokią buitį kūrė, kokiomis sąlygomis jaunimą tikybos mokė daugiau nei šimtmetį čia gyvenusių pamaldžios moterys – davatkėlės.

Vaikams buvo surengta išvyka į Kauno liaudies muzikos instrumentų muziejų ir edukacija Karo muziejuje, ekskursija po Kauną...

Ir kūrybinės dirbtuvės, ir polkos „su ragučiais“

Kai viena rugpjūčio pavakarė apsilankiai „Šaltupje“, stovyklautojai buvo ką tik grįžę iš žirgyno ir baseino „Harmony“ parke. Šias pramogas jiems dovanotojo Dalia Rakauskiene. Po tokios aktyvių dienos tikėjaus rasti jaunimą besiilsinti, bet jis buvo pasklidęs po užimtumo grupes.

Mediniame klojime, sodybos šeimininko Raimundo Puišio statyame specialiai mėgėjų teatrų pasirodymams, jiezninkės dainininkės ir muzikantės Eriko Švenčionytės ir kaunietės Giedrės Tutkutės vadovaujančios būrelis mergaičių mokėsi kankliuoti.

Po pavėsinės stogu aplink stalą susėdusios Lenkijos lietuvių tautines juostas. Edukatorė Anastazija Sidarienė mergaitės supažin-

dino su tautinių juostų pynimo ir vijimo iš siūlų technikomis nenaudojant staklių, pasakojo apie jų ornamentiką, ženkļų reikšmes.

Nors juostos tradiciškai naudojamos kaip tautinių kostiumų detalė ar interjero puošmena, mergaitės džiaugėsi juosteles pritaikiusios kasdieniam naudojimui – iš siūlų nusipynusios mobiliojo telefono laikilius. Kol berniukai atidžiai sekė trenerių kartojo jo parodytus savignos veiksmus, kita grupė stovyklautojų dengė stalą vakarienei.

Vienas iš stovyklos vadovų – Kaune gyvenantis kalvarijietis Albinas Vaškevičius – po ranka turėjo armoniką ir, kaip ir kasvarką, laukė, kada galės visus pakviesi į vakarušką. Kraštotoyrinkas, patyręs žygeivis, muzikantas Albinas puikiai „išipaiše“ į šią kompaniją, juk jo senelis kilęs iš Punsko. Stovyklautojai pabréžė, kad jis moka ir gali parodyti šimtus šokių.

Smagias stovyklos akimirkas, net ir būdamas labai užimtas, fotoaparatu jamžino pats sodybos šeimininkas R. Puišys. Jo įkurtoje klojimo galerijoje vieną fotografijos parodą keičia kita, joje savo darbus noriai eksponuoja ir žinomi Lietuvos fotomenininkai, ir tautiečiai iš užsienio, rusų menininkai iš Peterburgo.

Stovyklautojus globojo, jų sau-gumu rūpinosi, etnokultūrines veiklas skatinė Prienų rajono savivaldybės atstovės. O kiekvienas menininkas, kuriuos vaikai aplankė stovyklos metu, nuoširdžiai papasakojo, pristatė savo sritį ir darbus. Todėl lietuviukai iš Lenkijos ne tik pamatė Lietuvą, bet ir turėjo progų pamilti jos dainas, šokių, amatus, širdimi pajusti savo baltiškus pradus. Stovyklas organizatoriai tikisi, kad tai, ką pasiėmė, nešiosis su savimi, perduos savo vaikams...

Lenkijos ir Karaliaučiaus lietuvių vienija pastangas

Nepaisant bruzdesio visuose sodybos kampuose, rūpėjo su stovyklos organizatoriais ir dalyviais pakalbėti apie rimbos dalykus – jų asmenines pastangas išsaugant lietuviybę abipus Lietuvos sienos išsidėsčiusiose etninių žemėse, kur vyrauja rusų ir lenkų kalbos, ir lietuviškai šnekama ne bent šeimose, lietuviškose mokyklėlėse, tautiečių susibūrimuose.

Šiuo metu kūrybinių dirbtuvės „Staklėmis išausime lietuviybę“ organizatorius VšĮ Karaliaučiaus lietuvių bendruomenės pirmininkas Sigitas Šamborskis ir Lenkijos lietuvių etninių kultūros draugijos steigėja ir pirmininkė nuo 1997 m. Aldona Vaicekauskienė sako, kad tai piri-

moji jų jungtinė stovykla „Šaltupje“, tačiau abu vienas kitą pažista, vykdė bendras veiklas jau senokai: kartu organizuota ne viena vaikų ir jaunimo stovykla Punsko, šventos Rasos, paminėta Baltų vienybės diena...

– Beveik 30 metų bendraujam, rašom bendrus projektus, laimime Lietuvos kultūros tarybos finansavimą, organizuojame renginius, stovyklas. Dirbame kaip partneriai, ieškome įvairių galimybių lietuviybėi savo bendruomenėse puoselėti. Kartu juk nepalyginamai stipriaus... Karaliaučiaus kraštas ir Punskas kartu su Lietuva sudaro lietuvių etninių žeminių „trikampį“, norisi, kad Jame būtų išlaikyta lietuvių kalba ir papročiai, jaunoji karta šventų lietuviškas šventes, prisiminti tautinius šokių ir dainas, – teigia S. Šamborskis.

Visgi, pasak jo, anapus Lietuvos sienos, ypač Karaliaučiuje, gyvenantiems lietuviams labai sunku puoselėti savo identitetą. Todėl mažėjant lietuvių kalbos mokyklėlių, etnokultūrinis ugdymas lieka viena iš svarbiausių lietuviybė palaikančių veiklų.

Rusijos lietuvių jaučiasi esantys užribyje
Karaliaučiaus lietuvių bendruomenė (Rusijos Federacija) kasmet rengia projektus, ieško rėmėjų, kad galėtų Kaliningrado srityje veikiančius lietuvių folkloro kolektyvus pasiskirsti į Lietuvoje rengiamus festivalius, tautiečiams parodyti šalį. Pasakutinis bendras renginys su Karaliaučiaus lietuvių šiapus sienos vyko 2018 metais, kuomet iš Kaliningrado atvykę trys kolektyvai dalyvavo Daunu šventėje, surengė koncertą Kauno karininkų ramovėje, stovyklav ir pažino Lietuvą.

S. Šamborskis apgailestavo, jog šiemet dėl karantino apribojimų abiejose šalyse bei atšalusių tarpvalstybių santykų, kitų politinių aplinkybių nei folkloro kolektyvų nariai, nei lietuvių šeimos su vaikais iš Karaliaučiaus negalėjo atvykti į etninių žeminių lietuvių stovyklą Lietuvoje, nors jų kelionė buvo planuota ir laukta. Tai, jo teigimu, lietuviukus, norėjusi išvysti Lietuvą, labai nuliūdino.

– Deja, kuo toliau, tuo sunkiau palaikyti ryšius su Karaliaučiaus lietuvių, lituanistinius švietimą atsidiūrės nepalankiose sąlygose, – atsakė S. Šamborskis, kuris ir pats dėl savo veiklos buvo „išprašytas“ iš Karaliaučiaus ir su ten gyvenančiais tautiečiais ryši palaiko daugiausia išmaniuju technologijų pagalba.

Jis pasakoja, kad Karaliaučiuje dar gyvuoja septyni lietuvių folkloro ansambliai, 14-oje vietovių veikia lietuviški tautinių kultūros ir lietuvių kalbos „žiburiukai“ – į juos vaikai susiburia po pamokų ir per kalbą, dainą, šokį ir muziką susipažista su lietuvių tautos pasaulėžiūrą, švenčia tautines šventes. Visgi pastaraisiais metais jie jaučiasi tarsi išsprausi į „rėmus“, nes negali išvykti į Lietuvą, ir pristato savo kultūrą nebent Kaliningrado srities festivaliuose, tokiuose, kaip „Baltijos žvaigždės“.

Karaliaučiaus lietuvių bendruomenės pirmininkas neslepią, kad Rusijoje klestint „rusofašizmu“, lietuviukams su tautinius rūbais išeiti į viešumą, dainuoti lietuviškai, išsi skirti iš rusakalbės daugumos yra nedraus, jų ketinimai kone prilygsta žygarbiui.

(Nukelta į 8 p.)

Tai, kas išaugina...

Projektą remia
SPAUDOS,
RADIO IR
TELEVIZIJOS
RĒMIMO
FONDAS

Intelektualaus motociklų ralio dalyviai lankesi ir mūsų krašte

Jau dešimt metų Lietuvoje plėtojama intelektualaus keliavimo iniciatyva „Ryterna modul mototourism rally“ kasmet pritraukia vis daugiau moto turizmo gerbėjų dėmesio ir formuoja kitokį požiūrį į moto kultūrą, sakydami „Mylėti lygu pažinti“.

„Ryterna“ moto ralis unikalus tuo, jog čia nėra svarbus laikas ar „išvyystytas“ greitis. Pagrindinis jo tikslas – supažindinti motociklų gerbėjus su lietuviško tapatumo atspindžiais. „Intelektualių kelionė prasideda ne tada, kai užkuriame variklį, o tada, kai atverčiame knygą dominančią temą, kai kyla klausimai ir suprantame, kad kelionė yra vienintelis būdas gauti trokštamus atsakymus. Tokia kelionė būtinai atsiperka patirtomis emocijomis ir tiksli pažinimu“, – rašoma „Ryterna modul mototourism rally“ pristatyme.

Šiemet, Lietuvoje minint reikšmingas Steigiamojo Seimo metines, Vilniaus Gaono ir Lietuvos žydų istorijos, Tautodailės bei UNESCO Pasaulio paveldo Lietuvoje metus, renginio organizatoriai intelektualaus keliavimo gerbėjams paruošė net apie 40 prasmingų ir emocingų objektų, kuriuose rugpjūčio 22 dieną dalyviai susipažino su Pasaulio tautų teisuojuose, signatarais, pasaulinėmis garsenybėmis, kurių šaknys slypi Lietuvoje, tautodailininkais, drožėjais bei žydų kultūriniu paveldu ir istorija.

Iš skirtinės Lietuvos vietų staravusios komandos, kurių šiemet buvo per 200, neaplenkė ir Prienų krašto, kuriame domėjosi žydų istorija bei tautodaile.

Balbie riškio miestelyje žydų istorija prasidėjo dar XVIII amžiuje, o XIX amžiaus viduryje žydai šioje vietovėje sudarė daugiau nei 70 proc. visų gyventojų, kūrusių savitą kultūrinį, socialinį ir religinį gyvenimą. Čia gyveno ir vienas žymiausiai Lietuvos žydų, pasižymėjęs ypatingu drąsa bei dvasios stiprybe, Volfas Kaganas, kuris už nuopelnus Lietuvai apdovanotas dvemis Vyčio Kryžiaus ordinais. Lemtingą 1941 metų birželį žydų tautą ištikės tragiskas likimas neaplenkė ir Balbieriškyje gyvenusiu šios tautybės žmonių, tačiau jų nors ir skaudė, bet išskirtinė istorija miestelyje puoselėjama iki šiol. Prie to ypač daug prisideda Balbieriškio

tolerancijos centro vadovas, žydų istorijos puoselėtojas, istorikas Rymantas Sidaravičius, su kuriuo susitiko ir intelektualaus, istorinio ralio dalyviai. Anot R. Sidaravičiaus, šiemet Balbieriškio miestelis sulaukė išties nemažo keliautojų dėmesio – čia per dieną apsilankė apie 230–250 žmonių, pasisėmuisi žinių apie narsų šios žemės sūnų žydų karį Volfa Kaganą bei prieškario žydų gyvenimą Balbieriškyje. Paklaustas, kaip vertina tokias netradicines iniciatyvas, R. Sidaravičius teigė, jog jau dešimtą kartą vykstantis intelektualus moto ralis rodo, jog tokios iniciatyvos reikalingos, jos skatina toleranciją, pažinimą, bendravimą tarp įvairių profesijų ir požiūrių žmonių.

Išklausius istoriko pasakojimą apie žydų kultūrinį paveldą, motociklininkų Balbieriškyje laukė organizatoriai paruoštos užduotys. Čia jie turėjo atsakyti į klausimus apie Gotliipo namą, surasti Eižiko Leibovičiaus namą bei sandėlį su Dovido žvaigžde ir šalia jų nufotografuoti.

Paciuose Prienuose keliautojai susipažino su tradiciniais amatais. Daugiau nei pries 30 metų, inicijuojant tautodailininkui Algimantui Sakalauskui, iškerta „Meninė drožyba“ garsėja ne tik Lietuvoje, bet ir visame pasaulyje. Čia dirba pasaulyje pripažinimą pelnę tautodailininkai, siekiantys sujungti meną, etninę lietuvių kultūrą ir, žinoma, gamtą į vieną visumą.

„Meninė drožyba“ plieniniai žirgais atkeliausius lankytojus sutiko bei savo žiniomis ir patirtimi su svečiais iš visos Lietuvos pasidalijo čia dirbanti dailininkė Audronė Mickutė, besidominti senujuju juostų raštu ženklais ir jų prasmėmis.

Kadangi VšĮ „Meninė drožyba“ bene labiausiai garsėja kryždirbyste, išklausa dailininkės pasakojimo, moto ralio dalyviai išsiruošę ieškoti stogastulpiai su Aušrinės ir Krusto ženklais. Išykdę šias užduotis motociklai leidosi į tolimesnę kelionę.

Rimantė Jančauskaitė

Bitės – ir sveikata, ir bičiulystė

(Atkelta iš 1 p.)

Saulėtą dieną plika akimi matėsi, kaip tvarkingu srautu, tarytum koridoriumi bitės siuvo į parko liepas. „Pats paklausiausias – liepus medus“, – sako A. J. Matukynas. Pasak bitininko, anksčiau daugelis prašydavo pavasariniu, bet šiemet gamta pakišo kojų: žydint sodams, pienėms, lauke buvo šalta, bitės dūzgė aviliuose, net buvo iškilęs poreikis jas maitinti. Vėliau jos šiek tiek atsigriebė, bet visi viena pirmasis medaus sukimis buvo kuklus. Daugiau bičiulis tikisi iš trečiojo medkopio, kuris išprastai vyksta apie Žolinę, rugpjūčio 15 d. Tuomet bičių derlius būna gausiausias – medus tamsums, vadinamasis lipčiaus. Vienas bityno skyrius anksčiau gyvendavo netoli Nemuno, Mikasos upės ir Norkūnų piliakalnio. Lipčiaus medus ypač vertingas, tačiau turi šiek tiek keistoką aromatą, o kai papasakojo žmogui, iš ko jį bitės surinko – visi purtosi. Amarų išskyros – skamba tikrai nepatraukliai.

Iš tévų namų išsinešės darbštumo ir kantybės geną bičiulis prisimena nelengvą gyvenimo su bitėmis ir be jų kelia.

Kariuomenėje ir plėšiniuose

Sulaukęs pilnametystės A. J. Matukynas buvo pašauktas tarnauti sovietų kariuomenėje. Dėvėjo artileristo uniformą, vairavo sunkvežimį. Kaip tik tuo metu Sovietų sąjungoje prasidėjo plėšinių išsavinimas. I Kazachstano stepes važiavo jaunimas, o kareivius net neklause. Pasakė: didžioji tévynė šaukia. A. J. Matukynui su likimo broliais vietoje trejų tarnybos kariuomenėje metų teko atpilti ketverius. Metus laiko kareiviai dirbo Kazachstano stepėse. Žemė ten šimtmečius nejudinta, derlinga, minkšta, o palijus – kaip sviestas. Javai derėjo, kukurūzai kaip miškas, derliai milžiniški. Kombainai iškultus grūdus pylė į krūvas vidury stepės. Susidarydavo kalnai sulių penkių aukštų namo. Kariškų sunkvežimių kolonus po 120 mašinų viena paskui kitą siuvo nuo lauko iki elevatoriaus, buvusio už 200 km Omske. Kareiviai per dieną gaudavo „sausą davinį“, kelionėje ir ypač eilėse prie elevatoriaus užtrukdavo ilgai. Vėjas, vasarą

40 laipsnių karštis, žiemą – 40 laipsnių šaltis. Sunkvežimio GAZ-1 kabina iš faneros, nėra kur pasislėpti. Vėliau kareivai išsigudrino su gyventojais iškeisti maišą grūdų į degtinės butelių, arklienos dešrą. Ne iš karto lietuvis supratė, iš kokios žaliavos pagaminta „daktariška“ dešra, alkis nugalėjo šleikštulį.

Ziemą buvo sudėtinga stepėje pasikrauti grūdų. Jų kalnai permerkti lietaus, išalę, apsnigti. Sunkvežimiai į grūdų kaupą įvažiuodavo kaip į tunnelį. Kartą įšalusi grūdų kalno viršūnė neišlaikė, griuvo, nepataisomai sulamdė keletą sunkvežimių, sužalojo vairuotojus. Žmogus, ypač kareivis, tuomet nebuvotinas. Duonai skirti grūdai, kol jie pasiekė davo elevatorių Omske, dažniausiai būdavo pripažistomi pašariniai, netinkamais maistui. Lietuvių ūkininko sūnui visa tai atrodė kraupiai. Taip laikais net sklandė pašmaikštavimas: sovietai javus sėja Kazachstane, o pjauna Argentinoje (būtent iš tos šalies į Sovietų sąjungą būdavo importuojami maistiniai grūdai).

Tarnystė kolūkyje

Po ketverių metų tarnybos sovietų kariuomenėje (darbas plėšiniuose įskaičiuotas) sugrįžę į téviškę, A. J. Matukynas pradėjo dirbti kolūkyje. Iš pradžių – vairuotoju, paskui – brigadininku. Kolūkiui vadovavo buvęs frontininkas, pokariu dirbęs milicininku, pramokęs lietuviškai. Tuo metu (1966 m.) kaip tik kolūkiečiams buvo pradėta mokėti už darbą pinigais. „Užrašau, kiek mano brigados žmonės atliko darbų, kiek turėtų gauti atlygio, o pirminkinas priekaištauja, kad išlaida duju, – pasakoja A. J. Matukynas, – girdži, trijų rublių per dieną kolūkiečiui per daug, jam užtektų ir rublio. Aiškinu, kad žmogus sunkiai ir sažiningai dirbo, bet pirmininkas neperkalbamas. Tokie buvo laikai“...

Bitininkas A. J. Matukynas prisimena dar vieną sovietmečio grimasą – kai jo gimtajį kaimą, esantį ant kalno ir smėlio dirvose, sovietų valdžios nurodymu suplanuota numelioruoti, iškeldinti sodybas, išrauti medžius. Esą, tuomet traktoriams dirbant žemę nereikės su-

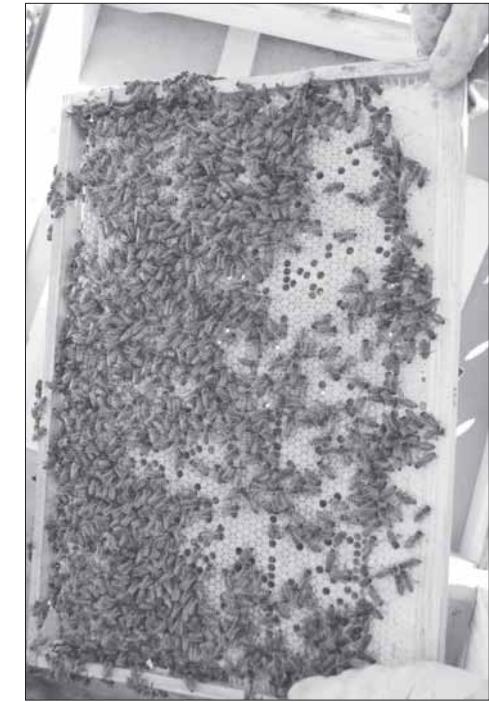
kiotis, galės važiuoti su agregatais kaip Kazachstano plėšiniuose, derliai išri bus panašūs kaip ten. Keli kaimo vyrai pasikvietė į trobą melioracijos projektuotojus, pavaisino „naminku“. Žodis po žodžio – ir buvo rastas kompromisas. Kaimiečiai surinko kelis šimtus rublių, nuvežė kur reikia, melioracija liko „popieriuse“.

Praejudis amžiaus devintajį dešimtmetyjį kaimiečiams jau atrodė, jog pagaliau gyvenimas pagerės – senoliai už darbą kolūkyje ėmė gauti 12 rublių pensijas, prie Nemuno Nešeikų kaime pastatytas didžiulis gyvulininkystės kompleksas, nutiestas specialus kelias jaučiamus nuvaryti iki Alytaus mėsos kombinato, iš Balbieriškio spirito gamyklos atvesta požeminė trasa pumpuoti žlaugus – kokybišką pašarą priedą galvijams peneti. Niekas tuomet nemastė, kad mėšlo kalnus ant Nemuno ir Mikasos krantų, prie pat Norkūnų piliakalnio, gaminantis galvijų kompleksas kažkam smirdėtų, kenktų žmonėms ar bitėms. Kolūkiečiams tai atrodė kaip neįvengiamybė. Ir kai po 1990-ųjų kompleksas ištušėjo, o paskui imtas griauti, niokoti, vietos gyventojai stebėjos prarastu valstybės ūkiškumu.

„Už koltukietį visuomet kažkas pagalvodavo, o paskui jį paliko vieną, – svarsto A. J. Matukynas, – gerai, kad aš turiu bites, jos visuomet žino, kada ir kur skristi, kurj žiedą aplankyt, o kurj aplenksti. Žiūrék ir mokykis“.

Bičiulystė gyva

Pasak bičiulio, visais laikais bitininkai turėjo savotišką nepriklausomybės lauką. Valdžios netrukėdė, net savotiškai gerbė bites prižiūrintį žmogų. Prie sodiečio stalo medaus ragavo ir kolūkio pirmininkas, ir partijos sekretorius, ir parapijos kunigas. A. J. Matukynas namą (kolūkio pirmininko leidimu) pasistatė, bityną įveisė žemėje, kuri iki Antrojo pasaullinio karo priklausė klebonui. Kai praėjusių žiemą naujasis parapijos vadovas kalėdojo, bitininkas paklause, ar šis nepareikš pretenzijų į senojo klebono nuosavybę. Svečias bitininką nuramino

Bakfasto bitės pačios darbščiausios ir ramiausios.

Autorius nuotrakus

– žemės nuosavybė bažnyčios nedomina.

„Amžius daro savo, – kalba A. J. Matukynas, – norėčiau pailsēti, tačiau sūnus nelinkęs prie bičių, o tokiam darbui reikia meilės. Padovanau keletą bičių šeimų sesers Stefanijos anūkei Robertai Petraškaitei, veterinarijos gydytojai. Jos tévas Vidmantas turi gražų pieno ūki Mardosų kaime. Ateina prie bičių patalkinti dukrai, bet bitės jų greitai nuveja slėptis. Roberta grįžta iš miesto savaitgaliais, sužiuri bičių šeimas, neleidžia joms spiestis“.

Pasak A. J. Matukyno, yra vilčių, jog bitininkystė susidomės ir daugiau jaunimo. Prie tos pačios Persékės upės Geruliu, Nešeikų, Mardosų, Kiziu, Putrišių kaimuose anksčiau pritilusios sodybos atsigauja. Kiekvienoje atsiranda nuo kelių iki keliolikos bičių šeimų, savaitagliais suguža sodybų šeimininkų anūkai ir proanūkiai. Jie paprašo patyrusio bitininko talkos, gauna ir bičiulystės pamoką. Pastarosioms nereikia diplomų – užtenka kaimo žmogaus meilės, nuoširdumo ir dosnios širdies. Padovanok bičių spiecių, pavaisink medumi – ir jau būsite bičiuliai.

„Paskaičiuokime ir savo asmeninį derlių“...

Tas išdykėlis ruduo, nesigalydamas su vasara, stoa į jos vietą, ankstyvą rytą pakeliui į turgų užmesdamas vieną kitą voratinklį ant akių, kurios jau krypsta į kaštono vaisius, tik dar jų neužmina batas.

Nori nenori, ateina laikas, kai skaičiuoja didelius moliūgus, kai sveri juos, kuris gi didesnis užaugo, kai stebi, kokie įdomūs užaugo pomidorai, ar pakramtai rugio grūdą iš didelio aruodo, arba galbūt daug rūšių daržovių susipirkusi turguje, vakarop jau gamins jų mišrainę į žiemos slėptuvę. Apie rudenį, būtent artėjančią Rugsėjo pirmosios šventę, mena ir kardeliai, kurių vienas turėja kainavą 1,20 euro. Šios gėlės žiedas ypač gražiai žiūrėsi pirmokėlių rankose, kurių ir širdys, reikia tikėti, dar noriai veržiasi į jau kitokį savęs ieškojimo pasaulį. Taigi, metų ratai nestabtelėjant pasisukus, galbūt galima įvertinti bei paskaičiuoti ir savo asmeninį derlių.

Pasirinkti pagal skoni galima išvairių daržovių, vaisių. Už litrą bruknių uogautoja praše 2,50 euro, kilogramas slyvų kainavo 1,40 euro, šilauogių – 5 euros; už labai gražų čiliukų vazonėlyje („griliaus“ vadinamą) moteris praše 2,50 euro. Stiklinė pupelių kainavo 0,60 euro,

išvairių marinuotų mišrainių, uogienių pusės ar 0,7 litro talpos stiklainio kaina apie du euros, kaip sakė jų priruošusi šeimininkė. Tik mėlynės euru brangesnės. Kilogramas riešutų kainavo 3 euros. Už kilogramą paprikų praše 1,70 euro ir mažiau kitur, priklausomai nuo dydžio, kilogramas šparaginių pupelių kainavo 2 euros, pomidorų – 1 eura, kopūstų – 0,50 euro, svogūnų – 0,50 euro, česnakų – 5 euros, morkų – 0,50–0,80 euro, bulvių – 0,40–0,50 euro, bazilio, mėtų vazonėlis po 0,50 euro. Kilogramas obuolių kainavo 0,30–0,50 euro, kriausiu – 1–1,20–1,5 euro. Pirkejai ypač pamégę raugintus agurkus, kurių 1,5 kilogramo kainavo 3 euros. Vienas daigas žemuoji kainavo 0,70 euro, braškių – 0,30 euro.

Prie daržovių reikia ir gardžios mėsos. Kilogramas sprandinės kainavo 6 euros, šoninės – 5 euros, šonkauliu – 4,90 euro, malto kiaulienos – 5 euros, karkos – 1,90–3,20 euro, papilvės – 2,60 euro. Kilogramas broilerio kainavo 4 euros.

Kilogramas svinilių lietuviškų bekonų sūdytų lašinukų kainavo 5,50 euro, karšto rūkymo šoninės – 7,20 euro, lašinių – 5,80 – 8 euros, priklausomai nuo palikto raumenųko storio, kilogramas lašiniuočio, jau spėto pamégti pirkėjų, kainavo – 5,90 euro, kepeninio – 4,90 euro.

Pieno bei pieno produktų kainos nesikeitė. Litras pieno kainavo 0,50 euro, pusė litro grietinės – 1,50 euro, pusė kilogramo svesto – 3,50–4

Kas nori išsigiti jakubinų ir kitų pasaulyje gražiausių balandžių, tegul atvažiuoja į Kazlų rūdą, – kvietė Justinas, pasakodamas apie jakubinų kapucinų ir kitas veisles.

eurus, pusė kilogramo varškės – 0,80–1,20 euro. Sūrių buvo išvairių ir didelis pasirinkimas, todėl kainos svyrauto nuo 1,20 iki 5 eurų.

Žuvies mėgėjų eilutės driekiasi pries išvairias šventes, bet jų netrūksta ir kiekvieną turgų. Renkasi pirkėjai pagal skoni: kilogramas karšto rūkymo sviestažuvės kainavo 6,80 euro, kapitono – 3,60 euro, skumbrės išklotinės – 4,90 euro, šalto rūkymo lašišos gabalų – 8,90 euro, upėtakio – 9,80 euro, jūros lydekos sauso šaldymo – 3,20 euro, kilkos sūdytos – 1,50 euro, šalto rūkymo skumbrės – 5,50 euro, ešerio kepsnių su sūriu – 4,20 euro, plekšnės kepsnių – 3,90 euro, sauso sūdymo silkės filė – 4,50 euro.

Dešimt vištos kiaušinių galima buvo nupirkti ir už 1,80, ir už 2 euros. Buvo galima nebrangiai išsigiti ir putpelių kiaušinių, kurių dylikai kainavo 1 eurą. Ta pati prekeivė už pusę kilogramo aviečių praše 1,80 euro.

Nuolatiniai prekeiviai pusės litro sėmenų aliejaus buteliuką pardavė už 3,50 euro, kalocių – už 1,50 euro.

Bitininkai kilogramą medaus pardavė už 5–6 euros, pusės litro stiklainį – už 4–4,50 euro.

Geros nuotaikos, nors vis labiau smelkėsi jau rudeniško lietus lašai, negailėjo ūkininkai. Jų ir išmonė gerai. Vienas po dideliu skėčiu slėpė dar nespėto parduoti derliaus maišus. Sakė, jog kainos nesikeičia – 7–

8 eurai už centnerį grūdų, tik, žinoma, vyriškio išsitikinimu, daug pigiau nupirkis tas, jei tonos ar daugiau norės ir derėtis mokės.

Ko ko, išmonės netrūko ir ūkių gyvūnų turgavietėje, kur smulkaus lietučio niekas nebijojo. Paukščių ir putpelių augintojai dviese rinko ir vardus augintiniams ir augintinėms, ir apie veisles pasakojo, kurių net atvežę tiek naturejo. Bet sveikas gražus humoras, gera nuotaika ir parduoti jiems padėjo. Beje, pasirodo, putpelių galima laikyti ir daugiaibutyje, jos produktyvios, daug per metus kiaušinių padės balkone, joms specialiuose narveliuose. Viena mėsinė putpelių kainavo 3,50–4,50 euro. Veislinių paukščių tradicinė porelė kainavo 15 eurų. Už kalakutę norėjo gauti 20 eurų. Nemažai pirkėjų rinkosi greitu laiku pradėjančias dėti vištas, kurių viena kainavo 6,50–7 euros. Apie tai, kaip paviniai balandžiai myli savo šeimininką, kaip ir jakubinų, kapucinų veislės, kuriuos, anot jų augintojo Justinuko, kaip gražiai save pristatė, „tik pašauki ir parainia namo“. O jau tie paviniai taip uodegas išskleidę, rodos, ir vaikšto kaip maži povai. Na, o kad tarp žmonių taip pat yra „uodegas tarsi povai papūtusių, galvas, tarsi žasinai, iškeliusių, ir lygiuose vėliuose“.

Bitininkai kilogramą medaus pardavė už 5–6 euros, pusės litro stiklainį – už 4–4,50 euro.

Geros nuotaikos, nors vis labiau smelkėsi jau rudeniško lietus lašai, negailėjo ūkininkai. Jų ir išmonė gerai. Vienas po dideliu skėčiu slėpė dar nespėto parduoti derliaus maišus. Sakė, jog kainos nesikeičia – 7–

„Prienu turguje perki, savo kraštą tu remi!!!“

Šiukšlynai prie konteinerių – ne tik negražu, bet ir brangu

Juras ZINKUS

Buvo tylus ir šiltas vasaros vakaras. Visi aplink, regis, juo mėgavosi. Susėdusios ant suoliuko prie laiptinės plepėjo senjorės, netoli stovinčio vaikus prižiūrincios mamos, net nosis į telefonus subdė paaugliai ir tie buvo laukė. Tiki Algį neramiai dairėsi pro savo buto langą ir laukė, kad tik greičiau suteptų ir tų žmonių kieme nebeliktu.

ARATC nuotr. Visos atliekos konteineriuose. Taip ir turi būti!

Jis buvo labai pavargęs – ką tik baigė buto remontą ir norejo eiti miegoti, bet negalėjo. Reikėjo išmesti seną soffą ir dėžę nuo televizoriaus. Bet negi tokius daiktus neši ir paliksi prie konteinerių, kai visi mato? Dar paskus!

Tad Algį laukė, kol suteims ir kiemas ištūtės. Tada kartu su sūnumi ir dar žmonai padedant išvilkso soffą iš laukė, kiek atsikvėpė ir nunešė ją prie atliekų konteinerių. Dar ir kartonines dideles dėžes prie jų numetė ir greitai nuskudė namo.

„Nu, va, pagaliau susitarkém“, – apžvelgdama butą pasidžiaugė Algijo žmona, ir visi griuvo miegoti.

Rytą atsikėlė kaimynai ir aplinkinių namų gyventojai pyko ir nerivinosi išvydė seną soffą ir dėžes prie konteinerių. Atėjusi aikštėlės prižiūrėtoja klausė, gal matė, kas tą soffą atvilk, bet visi purtė galvas: nežinom, ir širdo toliau.

Prižiūrėtoja paskambino atliekų vežimo įmonei ir kitą dieną sofa buvo išgabenta į rūšiavimo centrą. Algį, pamatęs ją išvežant, patenkintas trynė rankas ir tarė žmonai: „Matai, sakiau, kad nereikia patiems rūpintis. Paėmė, išvežė ir nieko nekainavo!“

Taip, Algį, tau nekainavo – už tavo sofos išvežimą į aikštėlę sumokėjo kaimynai ir kiti miesto gyventojai. Nes atliekų niekas veltui neveža – soffą išgabenusi įmone išlaida už tai įtraukė į sąskaitą, kuri buvo pateikta savivaldybei. Sąskaitos suma buvo padalinta visiems gyventojams. Už tavo sofos išvežimą sumokėjo ir tie, kurie patys veža daiktus į rūšiavimo centrus (atliekų surinkimo aikštėles), ir tie, kurie tokiai daiktus išlaida.

Atliekų tvarkymo specialistai yra paskaičiavę, kad dėl prie konteinerių paliekamų didelių gabaritų atliekų rinkliavos dydis išauga maždaug 25 procentais.

„Beveik kiekvieną dieną randu prie konteinerių išmestų didelių atliekų. Dažniausiai tai – didžiausios kartoninės dėžes nuo internetu užsakytų baldų, elektros, elektronikos prekių“, – pasakojo Prienų rajono savivaldybės konteinerinių aikštelių priežiūros specialistė Loreta.

Daugiausia įvairių didelių daiktų prie konteinerių palieka daugiaubčių namų rajone prie Stadiono gatvės. Daugeliui šio rajono gyventojų iki rūšiavimo centro (didelių atliekų surinkimo aikštėles) – vos pora šimtų metrų, bet kažkodėl ne vienas jas

SIŪLO DARBA

Siūlome darbą moteriai senelių globos namuose Kaune. Apgyvendiname. Atlyginimas – 650 Eur. Tel. +370 600 39 338.

Reklama

Įmonėje, esančioje Ilgakiemio k., reikalingi darbuotojai gamyboje. Darbas viena pamaina po 8 valandas, slenkančiu grafiku. Atlyginimas mokamas už padarytą kiekį (607 iki 1400 eurų neatskaičius mokesčiu).

Visa informacija telefonu 8 615 68 786.

PERKA

Nekilnojamasis tortas
Brangiai perku mišką, gali būti subendrasavininkais, sutvarkau dokumentus. Tel. 8 644 55 355.

Brangiai PERKAME miškus visoje Lietuvoje. Atsiskaitome iš karto. Tel. +370 699 29 992.

Gyvuliai, gyvūnai

Įmonė brangiai perka galvijus, atskaito iš karto. Išsivežame. Tel.: 8 686 54 826, 8 684 40 534.

BRANGIAI PERKA veršelius ir didelius mėsinius galvijus.
Tel. (8 634) 23551.

Reklama

Įmonėje, esančioje Ilgakiemio k., reikalingi darbuotojai gamyboje. Darbas viena pamaina po 8 valandas, slenkančiu grafiku. Atlyginimas mokamas už padarytą kiekį (607 iki 1400 eurų neatskaičius mokesčiu).

Visa informacija telefonu 8 615 68 786.

PERKA

Įmonė perka galvijus geromis kainomis. Tel. 8 613 79 515.

Įvairios prekės

Įmonė perka naudotus automobilius. Gali būti be techninės apžiūros, nevažiuojantys, išregistravoti. Siūlykite visus variantus telefonu 8 607 67 679.

agaras
PERKA KARVES, BULIUS, TELYČIAS
pagal skerdeną ir gyvą svorį (brangiai mėsinius). Atsiskaito iš karto. Tel. 8 620 25 152. NEMOKAMAS tel. 8 800 08 801.

PARDUODA

Kietas kuras

Parduoda DURPIŲ BRIKETUS, malkas, supjautas kaladėlėmis, rastukais. Skubiai, nemokamai pristato jums patogų laiku. Tel. 8 672 51 171.

Parduodame įvairias malkas. Skaldytos, kaladėlėmis, rasteilais. Tel. 8 614 97 744.

Parduoda sausas skaldytas malkas, malkas rasteliais, įvairias atraižas. Kiekis matuoja vietoje. Tel. 8 610 45 504.

Pigiai parduoda skaldytas beržines ir juodalksnines malkas, malkas rasteliais. Tel. 8 699 40 234.

KREKENAVOS PERKA GALVIJUS
KARVES, TELYČIAS, BULIUS
PAGAL SKERDENĀ ARBA GYVĀ SVORI.
SVERIA, MOKA IŠ KARTO, PAIMA PATYS.
Tel.: (8-614)93124

PARDUODA

Įvairios prekės

Parduoda germinatorius 4 m, prie kabos PTS-4 ašį su lingėmis. Tel. 8 662 43 859.

Parduoda 600 kv. m pastatą Prienų centre, netoli autobusų stoties. Pastatas – naujos statybos, su daline apdaila, tinkta išrengti ir gyvenamas, ir komercinės patalpas. Gera vieta ir kokybiškai pastatytas pastatas. Kaina – 85000 Eur. Tel. 8 627 51 671.

Atvešime durpių briketus, akmens anglį, pjuvėnų briketus, granules, – KOKYBĘ GARANTUOJAME. Tel. 8 683 13463.

PASLAUGOS

Liejame pamatus, betonuojame. Montuojame gipso kartoną, glaistome, dažome, kalame dailylentes, dedame visų tipų grindis, klojame plytelės, atliekame santechnikos darbus, elektros instalacijos darbai, klojame trinkeles, lankstome skardas. Tel. 8 600 96 399.

Šilifuojame, dedame ir lakuojame par-

ketą, dengiame stogus, skardiname, lankstome, šiltiname ir dažome namų fasadus. Kasame pamatus, mūrijame, tinkuojame, betonuojame, montuojame tvoras, langus, duris, atliekame langų apdailą, griovimo darbus. Statome karkasinius namus. Tel. 8 620 85350.

PIGIAUSIOS PASKOLOS IR REFINANSAVIMAS! * Paskolos nuo 100 eurų iki 10000 eurų, laikotarpiai nuo 2 mėn. iki 48 mėn.; * Paskolų ir kt. skolų refinansavimas (antstoliai, „Sergel“, „Gelvora“, „Bitė“ ir kt.); * Galimių pasiskolinti papildomai, mažos palūkanos. Pvz., pasiskolinkite 100 eurų ir per 3 mėn. grąžinkite tik 110 eurų. Teirautis tel. 601 50 935, Ričiardas.

Kaminų įdėklai: gaminimas, montavimas. Kaminų valymas. Tel. 8 645 87 304.

VISI SANTECHNIKOS DARBAI: šildymo, vandentiekio, kanalizacijos, katilinių įrengimo. Komplektuojame kokybiškas santechnikos medžiagas su nuolaidomis. Tel. 8 640 39 204.

Gaminame betoną, kalkinį skiedinį, šulinio žiedus (nuo 0,7 iki 3 m), įvairią gelžbetoninę produkciją.

Vežame žvyrą, smėlį, skaldą, juodžemį ir kitus birius krovinius. Ekskavatoriaus paslaugos – 7 t.

Tel. 8 690 66 155.

DURYS – PER 3 DIENAS!

GAMINU DURIS – ypatingai šiltas, saugias nuosavieji namams, ūkinams pastatams ir rūsiams. Tel.: 8 653 93 193, 8 658 80 544.

Nebrangių atvežamų sijotų kokybišką juodžemį, maišytą su kompostu. Vežamas kiekis – nuo 4 iki 9 kub.m. Tel. 8 645 64 788.

SIENŲ ŠILTINIMAS užpildant oro tarpus Tel. 8 675 7 73 23

Automatinį skalbimo mašinu, el. viryklių, indaplovio remontas, prijungimas. Atvykstame į namus. Dirbame ir savaitgaliais, suteikiame garantiją. Tel. 8 645 04 370.

„Gyvenimo“ redakcijoje priimami skelbimai ir i Alytaus, Marijampolės ir Vilkaviškio miestų ir rajonų laikraščius.

Alytaus Naujienos

Suvalkietis

Santaka

Lietuvių etninių žeminių jaunimą susirinkę Prienų rajone, „staklėmis audė lietuviybę“

(Atkelta iš 5 p.)

– Dar apie 1990 metus maždaug 400 vaikų iš Kaliningrado mokėsi Lietuvoje – eidavo per tiltą į Panemunės mokyklą, važiuodavo mokytis į Pagėgius. Toks buvo lietuvių jaunimo potencialas. Netrūko ir lietuvių pedagogų, galinčių dirbtį Tilžėje. Siandien jų belikę vos dylikai, – pasakoja pašnekovas. – Prasidėjus Atgimimui Lietuvoje, užsidarius sienoms, lietuvių bendruomenė aktyviai rūpinosi lituanistinės mokyklos įkūrimu Kaliningrado srityje. Mes suradome pastatą Tilžėje, surinkome tris šimtus parašų po prašymu, tačiau Lietuvos valdžiai pritrūkusi geros valios, lietuvių šeimos, susiduriančios su bedarbyste, gyvenančios daugiausia iš natūrinio ūkio, buvo nepajėgios surinkti reikiama sumą ir nupirkti mokyklai pastatą.

S.Šamborskis teigia, kad šiuo metu veikiančios parapinių mokyklėlės su septyniomis savaitinėmis valandomis užsiemimų pagal ugdymo kokybę neprilygsta lietuviškoms mokykloms.

– Prieš 30 metų Rusijoje gyventantys tautiečiai dar kalbėjo lietuviškai, o jų vaikai tarpusavyje bendrauja rusiškai, nors lietuvių kalbą supranta. Be ryšių su Lietuva lietuviai „dūsta“, – tikina S.Šamborskis. Jo nuomone, neišspręstas dvigubos pilietybės klausimas situaciją dar labiau apsunkino. – Lietuviai, atvykę į Lietuvą su rusišku pasu, pasijaučia trečiosios šalies piliečiu. Jaunimas, siekiantis studijuoti mūsų šalyje, prireka susimokėti už moksłą. Todėl Karaliaučiaus lietuvių bendruomenės pirmininko S.Šamborskio įsitikinimu, etninės žemės gyvenantiems tautiečiams reikėtų skirti daugiau dėmesio, padėti jiems kasdienėje kovoje už teisę būti lietuviškais ir kalbėti savo kalba.

programą, mokami atlyginimų priedai lietuviškų mokyklėlių mokytojams, kolektyvų vadovams. Tik kad kvalifikotų, vietoje gyvenančių specialistų Karaliaučiuje yra ne tiek jau daug, nauji pedagogai iš Lietuvos negali atvykti, o važinėjė į darbą per sieną Rusijos pasieniečių buvo neįleisti, prieš juos buvo surengta ne vieša provokacija.

Todėl Karaliaučiaus lietuvių bendruomenės pirmininko S.Šamborskio įsitikinimu, etninės žemės gyvenantiems tautiečiams reikėtų skirti daugiau dėmesio, padėti jiems kasdienėje kovoje už teisę būti lietuviškais ir kalbėti savo kalba.

Švenčia lietuviškas šventes, palaiko ryšius per sieną

Lenkijos lietuvių etninės kultūros draugijai kūrybinėse dirbtuvėse atstovavo Aldonas Vaicekauskienės suburto Punsko vaikų folkloro ansamblis „Šalčinukas“ nariai. Iš Varšuvos atvyko lituanistinės mokyklos atstovai (vadovė **Joana Kazokienė**). Pasak gerbiamos Aldonos, jiems kirsti Lenkijos ir Lietuvos sienas nesutrukė nei politinės aplinkybės, nei COVID-19 pandemija, nors dėl karantino aprabojimų ir teko nukelti stovyklos datą iš birželio į rugpjūtį bei paankstinti išvykimo laiką į namus dėl galimos abiejų valstybių sienų kontrolės.

– Pataikėm labai palankų laikotarpį. Visgi dėl dalyvių saugumo šią vasarą teko atsisakyti kai kurį suplanuotų višų renginių. Su etnokultūrinės stovyklos dalyviais buvome sutarę, kad per Jonines visi kartu su meno kolektyvais ir šeimomis, lituanistinių mokyklėlių atstovais Punsko švēsimė Rasas. Visgi negalėdami užtikrinti saugaus atstumo tarp dalyvių – kaipgi trumpiausiai metų naktį prie laužo atsisakyti tradicinių ratelių susikibus už rankų – sumanymą atidėjome kitiems metams, – apgailestavo A. Vaicekauskienė.

– Rasas tradiciškai švenčiamė gamtoje, prie ežero, šalia Punsko esančioje kaimo turizmo sodyboje „Šilainė“, kurios šeimininkas, beje, lietuvių bendruomenės narys, paruošia žolynais apipintus vartus, aukurą laužui. Kviečiami ir draugijos narius, ir visus norinčuosius dalyvauti. Atvyksta ansambliai iš Lietuvos, renginių domisi ir studentai iš Varšuvos universiteto Baltistikos katedros, – apie nuo 2000 metų Punsko krašte švenčiamas lietuviškas Rasų šventės tradicijas pasakojo draugijos ir ansamblis „Šalčinukas“

– Šalčinukas“ turėjo ir savo kapelą. Bet muzikantai suaugo, išsiskirstė kas sau. Tiesa, šiemet iš kaimynų gavę pakvietimą atvykti į Oninių šventę, organizuojamą prie Prelomčiškės piliakalnio Lazdijų rajone, buvę ansambliečiai, atostogaujantys tévų namuose, greitai susisiprietai, nuvažiavo į kapelų varžytuvės ir, laimėjė pirmą vietą, laimingi gržo atgal. Vadovė Aldona pasidalina savo ketinimais išsiugdyti naują kapelos narių paraminą. Ji džiaugiasi, kad stovykloje „Šaltupyje“ ansamblis nariai galejo pasimokyti groti kanklėmis – trys mergaitės jau perprato grojimo techniką, todėl greitu laiku ansambluko repertuarą papildys ir šiaisiai liudiškais instrumentais atliekami kūriniai.

vadovė.

Tiesa, anot jos, Lietuvos valstybės dienos iškilmių Punsko lietuvių nepraleido, liepos 6-ąją būrelis entuziastų, susirinkę prie Punios ežero, sugiedėjo Tautišką giesmę. Liepą vyko ir poezijos pavasaris po atviru dangumi, skaitymų metu jaunimas parodė savo programėles.

Visgi gilias šaknis turintis vaikų ir jaunimo folkloro ansamblis „Šalčinukas“ šiuo metu išgyvena kartų kaitą. Prie jo veikusi dzūkiškų sutartiniai giedotojų grupė iširo, nes praėjusiais metais dauguma mergaičių, baigusių Punsko Kovo 11-osios licėjų, tapo studentėmis. Šiuo metu pradėta ugdyti mažuosius – būdamai „Šalčinuko“ sudėtyje ir padainuoja, ir pagroja, ir pašoka.

Pasak A. Vaicekauskienės, „Šalčinukas“ turėjo ir savo kapelą. Bet muzikantai suaugo, išsiskirstė kas sau. Tiesa, šiemet iš kaimynų gavę pakvietimą atvykti į Oninių šventę, organizuojamą prie Prelomčiškės piliakalnio Lazdijų rajone, buvę ansambliečiai, atostogaujantys tévų namuose, greitai susisiprietai, nuvažiavo į kapelų varžytuvės ir, laimėjė pirmą vietą, laimingi gržo atgal. Vadovė Aldona pasidalina savo ketinimais išsiugdyti naują kapelos narių paraminą. Ji džiaugiasi, kad stovykloje „Šaltupyje“ ansamblis nariai galejo pasimokyti groti kanklėmis – trys mergaitės jau perprato grojimo techniką, todėl greitu laiku ansambluko repertuarą papildys ir šiaisiai liudiškais instrumentais atliekami kūriniai.

Ji mano, kad stovykloje patirti išpūdžiai Lenkijos lietuvių dėl studijų klasmet išvyksta į Lietuvą. Pernai vienos lietuviškos mokyklos pusė abiturientų tėsė studijas Lietuvoje, bet yra buvę metų, kuomet absoluti dauguma jaunuolių teikė prioritetą moksliui Lietuvoje.

Tiesa, išgijus profesiją, jų gyvenimas susiklosto įvairiai: vieni, susiraude antrašias puses, gyvenimus kuria Lietuvoje, kiti sugrįžta į Lenkiją.

Aldona Vaicekauskienė įsitikinusi: jeigu lietuviškų šeimų gimės vaikas namuose kalbės prigimtine

kalba, lankys lietuvišką mokyklą, reatas atvejis, kad, turėdamas tokį pagrindą, jis nutautės.

Varsuvoje studijavusiai, Lenkijoje pasilikusiai ir lietuvių kalbos neatsižadėjusiai **Anastazijai Sidarienei** įžejus klausimas, kurį uždavia: galbūt lietuvių jaunimas, pasirinkę studijuoti Lenkijos aukštosiose mokyklose, išsvirtinęs didmiesčiuose, patogumo dėlei atsisako savo kalbos ir lenkakalbėje aplinkoje augusios atžalos greičiausiai lietuviškai nekalbės, dėl patogumo vartos valstybinę lenkų kalbą.

Lenkijoje, kaip ir Lietuvoje, ūkiai stambėja, regionuose kaimai tuščėja, jaunimas ieško darbo didmiesčiuose. Pavyzdžiu, gyvena Punsko, bet važinėjā dirbtu į Suvalkus. Todėl nyksta ir kaimiškoji kultūra. Punsko krašte veikė 19 lietuviškų mokyklų, dabar liko trys, kuriose mokoma lietuvių kalba.

Todėl stovyklos organizatoriai jaučia ir asmeninę atsakomybę už tai, kad Lietuva nuo etninių žemėn nenuoltų, o jose gyvenantys lietuvių didžiuotusi savo kalba, vertintų folklorą ir puoselėtų tradicijas bei pačiūs. Ir nors stovykla vyko vos kelias dienas, S.Šamborskis tikisi, jog jos dalyviai savo širdyse dar ilgai nešiosis atsiminimus apie Lietuvą...

Dalė Lazauskienė

Gyvenimas

REDAKCIJOS ADRESAS:
Kauno g. 19 A, LT - 59147 Prienai.
El.paštas: info@gyvenimas.info

Leidžia UAB „GYVENIMAS“ (SL 066).
Laikraštis įkurtas 1946 m. gruodžio 7 d.

Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė

Redakcija: Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė - VERSLAS, ŽEMĖS ŪKIS (60523, ramute@gyvenimas.info); SOCIALINĖS PROBLEMOSES, ŠVIETIMAS, MEDICINA, TEISÉSAUGA, PASLAUGOS: Dalė Lazauskienė, redaktorės pavadutoja (60014, dale@gyvenimas.info); APLINKOSAUGA, NEVYRIAUSYBINĖS ORGANIZACIJOS, KULTŪRA, SPORTAS: Rimantė Jančauskaitė, apžvalgininkė Lankevičienė (tel./faksas 60012, zina@gyvenimas.info); kompiuterininkai (maketas@gyvenimas.info). Mob. tel. 8 605 19 327.

Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su laiškų autoriių nuomonėmis. Už skelbimų turinį neatsakome.

Laikraštis išeina trečiadieniais ir šeštadieniais.

Offsetinė spauda. Apimtis - 2 spaudos lankai.

Indeksas 67283. Tiražas - 1750 egz.

Rinko, maketavo UAB „Gyvenimas“.

Internete skaitykite: www.gyvenimas.info, www.facebook.com/laikraštisgyvenimas

Spaudė UAB „Alytaus spaustuvė“, Seirijų g. 17,
tel. (8 ~ 315) 73786.

A ALYTAUS SPAUSTUVĖ